

Іван Війтенко

Хризантеми на морозі

Лірика

"Лисий Камінь"

Косів

2025

УДК 84 (4УКР)
В 41

В 41 Війтенко Іван

Хризантеми на морозі: Лірика. – Косів: Писаний камінь, 2025.
– 280 с.

ISBN

Іван Війтенко (1946) народився і проживає в селі Коршів Коломийського району Івано-Франківської області.

Він є автором поетичних збірок: «Вибирай кольори» (2005), «Журавель на стерні» (2008), «Келих сонця» (2009), «Росяні перевесла» (2010), «Вишневі обрії» (2011), «На крилах неба» (2012), «Світанкові гами» (2014), «За ниткою Аріадни» (2014), «Скеля Прометея» (2016), «Горіх у зеленому капелюсі» (2016), «Дорога на узвишшя» (2017), «Блискавка на острові осені» (2018), «Коромисло вічності» (2020), «Соло сонця» (2021), «Автограф на камені» (2022), «Коли ревуть гармати» (2022), «Строфи з-під крила Фенікса» (2023), «Ген любові» (2024), «Поміж любов'ю і вічністю» (2025), збірки віршів для дітей «Яблучка для їжачка» (2015). Лавреат літературних премій імені Тараса Мельничука, Василя Стефаника, Павла Добрянського, Ярослава Дорошенка, Леся Гринюка та Марійки Підгірянки. Член Національних спілок України – письменників і журналістів.

До збірки «Хризантеми на морозі» увійшла лірика автора, написана в останній період.

УДК 84 (4УКР)

Всі права застережені.
All rights reserved

© Війтенко І., текст, 2025

© Видавництво «Писаний камінь», 2025

ISBN

***

Стою біля підніжжя п'єдесталу,
Де у граніті велич Кобзаря,
А наді мною небо покремсали
Ракети й дрони карлика з кремля.
А навкіл мене почорнілі лица
І посивілі коси матерів...
Чому, Тарасе, заховав зіниці
Під хоругвами своїх чорних брів?
Чому не скажеш, як нам жити далі
В своєму домі, на своїй землі,
Де упирами кривцю п'ють з Грааля
Чужого плем'я спритні шахраї.
Яким байдужа доля України
І сотні убієнних на війні.
Хто відповідь за сльози і руїни
Повідай, батьку, розкажи мені?
Чи діждемося свого Вашингтона,
Чи запанує мир і благодать
В країні, де вклоняються мамоні
Й хануки десь у Києві стоять?
Та не радійте, клятві супостати,
Народ мій є і буде повсякчас
І доки не замовкли ще гармати
За волю й правду будемо стояти,
А з нами Божа милість і Тарас!

***

Нема на світі іншого Дніпра,
Дністра і Пруту іншого немає.
Вкраїну, наче маму пригортаю,
Живицю п'ю з-під серця-джерела.

У моїх генах предків заповіт,
Народні думи і джерела чисті,
Весняно квітну й опадаю листям,
Коли осінній завмирає світ.

Й допоки в серці іскорки тепла
Буду стояти чотарем на варті,
Бо що я в сему світі вартий
Без Пруту, Черемоша і Дністра.

Без пам'яті родини і батьків,
Без України, де міцніли крила,
Та українок, таких ніжних й милих,
Яких під мирним небом сокотив.

Нема на світі іншого Дніпра
І України іншої немає.
Усе, чим ще живу й кохаю
Се рідний край надії і добра.

***

Міцним корінням в рідну землю вріс,
З джерел первісних п'ю живицю-воду.
В моїх клітинах гени свого роду
І честі й віри віковічний зміст.

Світанками милуюся погожими,
Сприймаю серцем музику дощів
Й молюся щиро за своїх батьків,
Що вже відлинули в пенати Божі.

І за Україну – матінку сумну,
Розтерзану, та нездоланну й досі.
В душі у неї зачалась осінь,
А у зіницях – віра у весну.

Наступить день і забринить піснями,
Відчує міць у зболених грудях.
Вже з неба лине вогнекрилий птах
Й веселка заясніла кольорами...

Із попелу воскресне на вітрах,
Моя держава – наймиліша в світі
І розцвітуть надії білі квіти,
В гарячих і нескорених серцях!

***

Василеві Стефанику

Червоним плугом зорані поля,
Полин-травою поросли стежини,
Де ти думками, наче сокіл линув,
І мужнім словом простір окриляв.

А поміж нами – війни і тумани,
Та на могилах кам'яні хрести...
І ти, Василю, в бронзі з висоти
Безмовно розмовляєш з нами.

Болять тобі невтішені жалі
І кров'ю зрошені шляхи до волі,
Та з п'єдесталу не зійдеш ніколи
Аби набратись сили від землі.

***

Не в'януть хризантеми на морозі,
Голівками тріпочуть на вітрах,
Й ніхто не бачив як холодні сльози
Застигли на безвольних пелюстках.

Коли засяють під Різдво зірничі
Їх сніговиця в ковдру одягне,
І в нічку-колядницю десь наснитися
Осіннє сонце й небо голубе...

Чомусь і я, мов квіти на морозі,
Очікую з тривогою зими.
Прагну її зустріти у дорозі,
Або в гостях у друга, чи куми.

Не хочу зоставатися в кімнаті,
Без неї непривітній і чужій,
А сніг кружляє, як пухнаста вата,
І спогади, немов осиний рій.

Та не остудить душу, ані тіло,
Вони давно холодні, наче лід,
А хризантеми голови схилили
І з тихим сумом дивляться на світ..

***

Було далеко до інтиму
І тільки потиски руки
Якось незвично і незримо
Єднали прагнення й думки.

Гойдала нас надій колиска,
Серця, що бились в унісон,
А місяць, наче срібна миска,
З нас насміхався з-за вікон.

І той, найперший, поцілунок,
Що був солодким і п'янким,
Неначе долі подарунок
В душі вже скільки літ і зим.

Було далеко до інтиму,
Та кров вже грала у грудях,
Коли у літню ніч на сні
Читали небо по зірках.

Чимало зір з тих пір згоріло,
Не всі гріхи я відмолив,
Та згадую дівча несміле,
Що й без інтиму полюбив.

***

Спішу в село, де липи й клени
В старому парку тихо шепотять
І танцмайданчик, де на сцені
Я тішив гуморесками дівчат.

Футбольне поле і малий ставочок,
І пам'ятник величний Кобзарю.
В сему селі у теплі, літні ночі
Стрічав своєї доленьки зорю.

Тут мої предки засівали ниву,
Косили й молотили на тоці.
І десь в туманах баба Анна сива
Із глечиком узвару у руці.

Який він був солодкий і духмяний,
Такого ще ніде не куштував...
Давно нема бабусі, тата й мами
І я вже сивим, наче голуб, став.

Та при нагоді поспішаю знову
В моє село, де старий парк і став,
Де мій Пегас ще не губив підкови
І без вуздечки весело скакав.

***

Про що мені шепоче вітер,
Про що наспівують дощі?
Чому при місячному світлі
У сни приходиш уночі?

Тебе не кличу з потойбіччя
Й мене, голубко, не тривож,
Там, де минулись наші стрічі,
Вітри шепочуть й плаче дощ.

І щось бентежне й таємниче
Я відчуваю у душі,
А місяць вже на віче кличе
Вітри, зірниці і дощі.

Й ніхто не пише стенограми
Про що нарадили вони,
А поміж вітром і дощами
Бентежно бродять мої сни.

***

Як я хотів щоб мама не старіла,
Щоб був для неї завше Іванком.
Аби мене ще до грудей тулила,
З яких смоктав живильне молоко.

Але у вирій відлітали птиці
І вишні відцвітали у садах
Я прошу небо хай мені присниться
Десь на світанку мама молода.

Така ще ніжна, гарна і щаслива
Із сонцем у замріяних очах...
Та марно сподіватися на диво
І свою неньку виглядати в снах...

А на світлині зупинилась мить
І мама мене тулить до серденька.
В холоднім небі зіронька горить –
І відчуваю, що то зірка неньки.

Нехай зостанеться у спогадах моїх
Така красива й ніжна, як лілея.
Якби в минуле повернутись міг
І знову пригорнутися до неї!

***

Старенька скрипка в хаті скрипаля
Вже скільки літ сумує у футлярі.
А він з безмежжя дивиться здаля
На світ марнотний з сумом і печалю.

Колись він був веселий й молодий,
Співали струни під умілим смичком,
Коли найвищі ноти виводив
Втирали сльози файні молодички.

Скільки весіль й забав він відіграв
З цимбалами і бубоном басистим.
І вже стареньким в небо відійшов,
Онукам не позичив свого хисту.

Бо з діда насміхалися не раз
Й навушники новенькі натягали,
І під заморський «рок метал» і джаз
Ногами, наче вівці, тупцювали.

А на весіллях синтетичний бум,
Динаміки ревуть, як очманілі,
І мою душу огортає сум,
Що вже не чую скрипку на весіллях.

***

Вже на принади жіночок не ласий,
Юним красуням не дивлюся вслід.
І не питайте скільки мені літ
І чи не став я самолюбом часом.

Хоч що гріховного, коли себе возніс
Над сим жорстоким і марнотним світом,
Коли у душу зірка віри світить
І відчуваєш існування зміст.

Життям се важко наректи одначе,
Бо кожен день існую, як усі.
А десь світанки в молодій росі
І небеса ще дощикою заплачуть.

Вервечка днів снується, як туман
Над долею, що заповіло небо.
Срібла і золота мені не треба,
Від мами маю хрестик-талісман.

Життя звіряв за компасом зірниць,
Полин-напій з чаші кохання пив.
І у свій час до відчаю любив
Юних дівчат й звабліві молодиці.

***

Коли ще був я дівчаком
І пастухом коло корови
Купив десь тато мені ровер*
З динамо, фарою й дзвінком.

Такого дива ще в нікого
У друзів не було моїх.
Я хизувався, як лиш міг
Й кричав: «Вступіться із дороги!».

Дівчат на рамі підвозив
І мчав навперегін з вітрами...
Літа минули за літами
Вже й мотоцикла я купив.

Потужного й коляска збоку.
Ніхто не мав таких в селі.
Та ровер той миліш мені.
Бо другом був в дитинства роки.

Тепер світ повниться добром,
В дворах новенькі іномарки...
А я у снах везу школярку
На рамі ровера селом.

---

* Велосипед (діал.)

***

Із чужим болем не спішіть до мене,
Бо і своїм – іще не відболів.
Колись я був зеленочубим кленом
І з вітром перелітним гомонів.

Та вдарили у груди блискавиці
Й поблідли зорі юних сподівань.
Пісні завмерли у душі світлиці,
Скромніші стали запити бажань.

Вже по дорогах, що пройшов допіру
Туман осінній, наче вуж, повзе.
І панна-доля на скрипучій фірі*
Мене у невідомості везе...

Та славлю день, коли промовив: «мамо»
Й уста дівочі вперше цілував,
Коли дзвеніли ночі солов'ями
Й мені пісні співали про любов.

Я свого щастя випив повну чашу,
Та на порі хмелів і тверезів.
І сумував, коли втрачав найкращих –
Отих, з якими з юності дружив.

Літа минули – спогади zostались,
Такі барвисті. хоч пиши роман.
А вже в гаях зозулі відкували
І студеніють подихи світань.

---

* Підвода (діал.)

***

Не зміг чомусь заснути уночі,
Думки крилато линули у вічність,
А небо, наче зіткане з парчі.
Мені запитливо дивилося у вічі.

І наче чув я голос із безмеж,
Що безупинно і тривожно линув:
– Що на віттар в прийдешнє принесеш
Озлоблена, зневірена, людино?

Що прагнеш не гармонії в житті
І радість своїм ближнім дарувати,
А заповіти зраджуєш святі –
Коли ідеш зі зброєю вбивати.

І ллється кров невинних немовлят,
В огні палає хлібодарське поле.
Із бойовища молодий солдат
Додому не повернеться ніколи.

Хіба замало простору землі
Тим, що прийшли аби чужу – забрати,
Яких в мокшанськiм місті чи селі
Зродили захмеліла сука мати?

І у душі сум'яття черв'ячок,
Згасає свічка на престолі віри.
Якщо над нами ще існує Бог
Чом не прилине з благодаттю й миром?

***

Між фізиками й ліриками компроміс
Вже сотні літ філософи шукають.
А я завів би їх в дрімучий ліс,
Що простягнувся без кінця і краю.

Не дав би крихти хліба ні води,
Аби нарешті вирішить проблему
І віднайдуть дорогу назавжди
Для фізиків і ліриків окремо.

Бо фізиків наука – дистиллят,
Сухі закони, тези, гіпотези,
А лірика – це Гетсиманський сад,
Де квітнуть білі ружі й хризантеми.

Де строфи, мов метелика політ,
Барвисті, неповторні і крилаті.
І доки існуватиме цей світ
Дві протилежності нелегко поєднати.

***

Оксані М...

Коли усі про мене вже забули
І, наче йог, впадаю у нірвану.
Словами ніжними розчулить
Оксана.

Вона живе у гомінкому місті,
І хоч не юна – мріє про кохання,
Та не для мене запізнiла пісня
Оксани.

У її імені весняні буйноквіття
І захмелілі росяні світання,
Але не можу душу відчинити
Оксані.

Я сам придумав образок її
І загубив у вранішніх туманах.
Пісні в гаях співають слів її
Оксані.

А я давно не юний соловей,
В моєму серці незагойна рана.
Чому приходиш з місячних ночей
Оксано?

***

Я заздри́в вітру, що так пустотливо
Твою міні-спідничку розвівав
І вдаль летів, неначе птах на крилах,
Та іншу вже красуню цілував.

Хотів тим вітром на хвилинку стати,
Зривати блюзу з твоїх білих пліч,
Волосся кучеряве розчесати
І заманити у духмяну ніч.

Де тихі зорі, наче вівці смирні
На полонинах Всесвіту бредуть
І про кохання казочки манірні
У сподіваннях юних ще живуть.

Та вже ніколи я не станом вітром
І не повернуся у світ своїх начал.
Сльозу непрохану на віях витру
І прожену за обрії печаль.

Гойдала доля на раменах тата
І материнська тішила любов.
Я був душею щедрий і багатий
І сенс життя ще в юності пізнав.

Любив дружини світлі оченята,
Зростив дітей і викохав свій сад.
Думками був, як вітер пустуватий,
Але зумів з собою дати лад!

***

А поміж слів таке безслів'я,
Безмов'я, вакуум – пустота.
Давно тобою відгорів я,
Я вже не той і ти не та.

Не та русява й таємнича,
З грайливим морем ув очах.
Чому до себе знову кличеш,
Чому приходиш десь снах?

Не я у тому винуватий,
Не я фатальний крок зробив
Чому ти зрадила солдата,
Що так колись тебе любив?

Листи, мов голуби крилаті,
Летіли у небесну синь.
Ти не хотіла їх читати,
Бо в лоні визрівав вже син.

Та не від мене, а від того,
Що цноти квіточку зірвав.
І розійшлись наші дороги,
Хоч я тебе не забував.

Через літа зустрілись знову –
Я удівець, а ти – вдова,
Та згасло полум'я любові,
І недоречні вже слова!

***

Давно вже на «заслуженому» я,
Один раз в місяць пенсію чекаю,
А в пам'яті іще гудки лунають
І залізнична біографія моя.

У снах бентежних гуркотять вагони
І креозот в'їдається від шпал.
У тому світі молодих начал
Іржуть залізні, норовисті коні.

Там гартував я свою волю й вдачу
І крок за кроком до вершин ступав.
Там не лише на хліб я заробляв,
Але й любов свою зустрів юначу

Там друзі такі світлі й молоді
Привітні й щедрі в будні і у свята
Були думками щирі і крилаті
Й рамена підставляли у біді...

За обрії відлинули літа
І вірних друзів залишилось мало
А в пам'яті вагони і вокзали
І юності палітра золота.

***

Не бував в Парижі й Барселоні,
А з коридою знайомий із кіно,
Та Росію із вікна вагона*
Видів ще у юності давно.

Побував в Хабаровську й Тайшеті,
На Байкалі омуль** смакував
І курив корейські сигарети,
Що десь у «Совгавані» придбав.

На Амурі прикупив горбуші,
За двадцятку цілий чемодан.
І признатися вам мушу,
Що не видів злісних росіян.

Я приємно спілкувався з ними
І цікавився, як мається тут всім...
Чом тепер звірюками лихими
Увірвалися у мій привітний дім?

Хто насипав в мозок вам отрути,
Хто прислав вбивати немовлят?
Відповідь одна – диявол-путін –
Гном плюгавий і жорстокий кат.

І уже довіку ворогами
Будемо під сонцем на землі.
Що з вами зробили, росіяни
Слуги пекла – божевільні й злі?

---

* Під час навчання у Львівському залізничному технікумі я на канікулах працював провідником вагону і побував у різних куточках тодішнього союзу.

** Сорт риби, яка водиться лише в озері Байкал

***

В епоху, де не було ще мобілок
Ти полетіла у далекий світ.
Чомусь затямив – був це понеділок
І уже липи розпустили цвіт.

Даремні на прощання умовляння –
А як без мами будуть дітлахи?
Минали дні в натуженім чеканні
І лише зрідка – з чужини дзвінки.

І не збагну чого їй бракувало –
Дім повна чаша й працювали вдвох.
Чим заманила сонячна Італія,
Де чужі люди і чужинський Бог?

Не скоро повернулася додому,
В очах якась задума і печаль.
Про себе не розкажує нікому,
Мені чомусь розпитувати жаль...

Скільки жінок в далеких закордонах
За клятві евро гнуться, як раби.
Ї роками не вертаються додому,
Де б'ють ключі джерельної води.

Відлинуть дні за обрії похилі,
Змужніють діти на своїй порі.
Чи вони приймуть неньку сиву,
Що принесе колись свої жалі?

Вечірній етюд

Завмерли гори і ліси,
У небі зорі волохаті.
Я б Музу трунком пригостив –
Аби не заважала спати.

Та рими, наче з джерела,
Бентежать розум, б'ють у груди.
Шикую у рядки слова,
А спати іншим разом буду.

Зірниці линуть до вікна,
Мов каравели з моря ночі.
І знову Муза чарівна
Чогось від мене хоче.

***

Не заздрю ні багатим, ні крутим
У кого на столі молюски й суші.
Жага багатства – се міраж – се дим,
За діаманти не відкупиш душу.

Усі скарби в могилу не візьмеш,
Жебрак й вельможа рівні перед Богом.
На суд останній теж колись прийдеш
І принесеш свої жалі й тривоги.

Та не усіх Суддя небес простить
Когось чекає кара за провини.
Та доки свічка доленьки горить
Ще маєш шанс отямитись, людино.

Не обминай зневірених в житті,
Подай стражденним милості дещицю.
Й воскреснуть в серці почуття святі
І, може, просвітляють сірі лиця...

Не задро ні багатим, ні крутим,
Шаную предків віщі заповіти.
Прагну душею бути молодим
І все, що маю, залишити дітям.

***

Чи стоять ще й досі оті «вишки»,
Що колись ти, тату, збудував
У державі привидів колишній,
Де не жив, а якось виживав?

По отих геодезичних знаках
Мапи малювали для війни.
Ти солдатом теж ходив в атаку
І скаліченим вернувся восени.

Так повільно заживали рани
Й сила поверталася жива.
Та літа минали за літами,
А за сіножатями – жнива.

Треба було сіяти й косити
Й хату будувати для сім'ї
І через страждання проносити
Негаразди й радості свої...

Чи стоять ще й досі оті «вишки»,
Чи струхлявіли від часу й лихоліть?
Може хтось про це напише книжку
На скрижалях ще прийдешніх літ!

***

На сірій мапі пройдених доріг
Мої сліди давно розвіяв вітер,
Та я назавше в пам'яті зберіг
Образ людей, що, як зірничі світять.

Скільки стрічав їх на своїм путі,
Скільки втрачав у каруселях буднів.
Літа відлинули за обрії круті,
Та в снах ще з ними говорити буду.

Світлини розкладаю на столі,
А спогади кружляють журавлями...
Отут я з друзями у рідному селі,
А там з дружиною, дочкою і синами.

Десь в колі літераторів й митців,
На презентаціях моїх книжок і друзів.
А ті, хто вже у небо відлетів,
Зірками світять на вечірнім пружі.

На сірій мапі пройдених доріг
Старі сліди давно вже не шукаю...
Як ще багато у житті не встиг,
А дні за днями в небо відлітають.

***

*Живемо зі своєю правдою
І зі своєю кулею в голові...*

Євген Баран

Живемо, як живемо
Зі своє правдою і кулею в голові.
Земного жадаєм Едему
Під сліпим мерехтінням зорі.

А його немає – він міраж,
Він туман над примарним світом.
День вчорашній за обрієм згас,
А прийдешне непевністю світить.

Але мусимо йти у ніч,
Аби завтра зустріти світання.
На хитких терезах протиріч
Міцність духу й одвічні вагання.

А та куля, що десь в голові
Усе глибше впивається в мозок.
І химери народить нові,
Що, немов на морозі мімози.

***

Не прагну слави, ні овацій
Від храму віри загубив ключі.
А уже жаби на студеній млаці
У шлюбнім шалі кумкають вночі.

Десь зірка тулиться до зірки
Аби у парі завершити лет.
Чому ж для мене оті губи згіркли,
Що були солоденькими, як мед?

Та я не став відлюдником одначе
І скептиком ніколи теж не був,
Десь винуватцям за гріхи пробачив,
Та про борги з минулого забув.

Слова сплітаю у веселку долі
Із різноцвітних дивокольорів,
Які не потьмяніють вже ніколи,
Не змиють струмені навіжених дощів.

Живу поміж людей – і для людей,
Метафорами закосичу небо.
Ще сотні тисяч в голові ідей,
Та відчиняти душу всім не треба...

***

Ще не про нас сей парастас
Отці відспівують у храмах.
Хоч карма долі вже не раз
Тяжіла брилою над нами.

Нас шарпали вітри століть,
В чоло кремсали блискавиці,
А десь у барвах буйноцвіт
Ясніли юності зірниці.

Й дитинства босоногий щем
Відлуннями бентежить й досі,
Де був в душі колись едем,
Вітри осінні вже голосять.

Зростали ми у мирні дні
І осягали мудрість світу
Й не вірили що на війні
Будуть вмирати наші діти.

Для них у храмах парастас
Й могили на Алеях слави.
Салюти линуть раз-по-раз,
Схилились прапори держави.

А ми, допоки ще живі,
Зчаїли біль в сумних зіницях,
А десь не неба хоругві
Вікторії* зійшла зірниця!

---

* Богиня перемоги (*міф.*)

***

Загубила пташка пір'ячко з крила,
Сонячне проміння вишиває літо.
Знову в снах до мене ти прийшла
Неземна красуне – Аеліто?

Я тобою марив у далекі дні,
Як химери юні забирали спокій.
Ти світила зіркою мені
Й кликала у небеса високі.

Я читав фантастику до ранку
І літав на зорельотах мрії.
Та з літами юну марсіанку
Проміняв на дівчину Марію.

Не космічну, з фентезі Толстого,
Не прозору, сплетену з серпанку,
А оту, що в radoщах й тривогах
Була за дружину і коханку.

Та коли її забрало небо
І, мов птахи, розлетілись діти.
Чомусь знову думаю про тебе,
Неземна красуне – Аеліто.

***

В старій стодолі не духмянить сіно,
Лише десь миші тихо шарудять.
В куточку без зерна сумує скриня
І старі мешти татові стоять.

Гостра коса покрилася іржею,
І вже давно неклепана вона.
Колись світанки зустрічав я з нею
І сталь дзвеніла в травах, як струна.

Розвіялись тумани по долині,
Відквітував мого дитинства сад.
Нема в стаєнці вже корови нині
І спорожніли гнізда ластів'ят.

В зимові ночі вітер у стодолі
Із відьмою танцює краков'як.
Хоч знаю, що усе по Божій волі,
Та не сприймаю се чомусь ніяк.

***

Я не читав Платона, ні Горація
І математику у школі не любив.
Мене манила слова ніжна грація
І лірики барвистий перелив.

Як манну з неба виглядав вакації,
Корови попід лісом випасав.
І галузки з духмяної акації
Дівчатам жовторотим дарував.

Вони скакали, наче козенята,
Навколо мене завели танок,
І в кожної в маленьких груденятах
Кохання розцвітало, мов бузок.

Та лиш одну із косами рудими,
Як Мавку лісову я полюбив...
Хто її перса вже голубить нині,
Де заблукала в мареві світів?

В житті пізнав я злети і падіння,
Грішив і каюся у сонмищі людським,
А в снах – акації у білому цвітінні
І дівчина з волосячком рудим.

***

Якось зустрів шкільного побратима
В спекотнім місті літньої пори.
Які ми дружні були молодими
І кожен з нас вже потайки кури́в.

Про себе вповідав він без охоти,
В очах задуми сірі небеса...
Женився випадково, по зальоту,
Жінка нелюба й злюча, як оса.

Вже діти розлетілись, наче птахи –
Дочка за океаном – син пропав.
Колись поїхав у Сибір на вахту
І там москальку за дружину взяв...

Ми пили пиво у старій кафешці
І згадували школу і друзяк.
Йому подарував я свою книжку,
А він второпати не міг ніяк.

Що став я, мов Тичина, віршописцем
І в колі літераторів, як свій.
Та в рідну школу – юності колицу,
Ще часто лину на вітрилах мрій.

Що у житті, як вершник на стременах,
Долав бар'єри, падав і вставав.
Сини й дочка турбуються про мене,
Бо їм з дитинства дарував любов.

Що мав дружину – ніжну, як лебідка,
Яка тепер приходить лише в сні,
Що розцвітаю у віршах, як квітка,
Обпалена морозом восени.

***

Колись хімічив я в десятім класі,
З кислот гримучу суміш добував.
І хімічку Поліну Анастасівну
Сірчаним ангідридом обзивав.

Так сірничком хотілось черканути
Над колбою, де водень жебонів.
Чомусь в ту мить не міг збагнути,
Що вибух би шалений прогрімів...

В своїм житті хімічу я і досі –
Десь вибухаю, десь горю в огні.
Із кропиви гіркі збираю роси,
Аби не було солодко мені.

Бо все солодке прокисає в брагу
І хмелем задурманює п'янким...
Та згадую свою шкільну відвагу
І той над колбою водневий дим.

Але нікому не зробив я шкоди
І не хімічив на сльозах й крові.
Люблю сей світ й джерельні води,
Що б'ють ключами з матінки-землі!

***

А доля випробовує на злам,
На стійкість до принад примарних.
Вклоняємося ідолам-вождям,
На милість сподіваємося марно.

У бульбашці утрачених надій
Пливемо десь до пристані зневіри.
І крізь тривоги й тисячу стихій
Літа, як бузьки, відлітають в ірій.

А десь веселка барвами бринить,
Чарують душу росяні світання.
Й пора збагнути – що життя лиш мить,
В якій твої світання і смеркання...

А доля випробує на міць
Й земне тяжіння пригинає долу.
Натужений, в стихії протиріч
Гартую, мов залізо, свою волю.

І доки ще нуртують почуття,
Й чарівна Муза не дає спокою
Бажання, ластів'ятами летять
У рай любові, радості й розвою!

***

Для Усесвіту – я комашка,
А для комашки – небесний син,
Що, мов Сізіф, котить важко
Свій камінь долі до вершин.

А він щоразу зривається долу
Десь у прірву примарних надій.
На стежинах розпуки і болю
Подолав я немало стихій.

Мов метелик, обпалював крильця
На вселенської тризни свічі,
Та душі не зміліла криниця
І у снах ще літаю вночі.

За моря десь не прагну летіти,
З журавлями в осінній імлі.
У марнотному, сірому світі
Я у долі іще на крилі.

А з весною радію, мов пташка,
Як грайливий бджолиний рій.
Для Усесвіту я – комашка,
Але Всесвіт без мене німий!

***

Літа, мов птахи відлетіли,
І загубили в небі слід.
Весільні вишні посумніли
Зронили долі білий цвіт.

Дивлюся з болем на світлини,
Де однокласники й рідня
Й моя усміхнена дружина,
Така весняна й молода.

А на руках – дочка маленька
До сонця руки простягла
І тулиться дитя до неньки –
Шукає ніжності й тепла.

А десь на чорно-білім фоні,
Батьки в гуцульських кептарях,
І я на рідному пероні
Стою з трояндами в руках...

Літа полинули в тумани,
Стежини запорошив сніг,
Та знову розцвіли каштани,
Ровесники надій моїх!

***

Похмурий день за обрієм згасав
І цвіт вишневий опадав додолу.
Тобі нарциси я подарував,
Які зірвав в сусіда біля дому.
Сміявся, як навіжений сусід
З вікна дивився лютий і єхидний
І кулаком грозив мені услід,
Та матюками обзивав огидно.
А я душею розцвітав, як без*,
Бо так кохав ту дівчину весняну.
В її зіницях голубінь небес
І юна врода у дівочім стані...
Полин-травою поросли сліди
Там, де коханій дарував нарциси,
Та в спогадах вертаюся туди,
Де із вікна зирив сусіда лисий.
Давно у пеклі мій лихий сусід
І не цвітуть нарциси біля хати,
Та наче чую, як мені услід
Ще долинають матюки крилаті!

---

* Бузок (діал.)

***

*Коли помрем і заростем квітками
у споминах ще оживем не раз...*

Осип Маковей

Таких, як я, на світі вже не буде,
Бо не клонований допіру ще ніким.
А в іншому світі – будуть інші люди
І бузьки інші в небі голубім.

Лише Антей на втомлених раменах
Триматиме похилі небеса
І на світанку на траві зеленій
Воскресне знову молода роса.

А моя пам'ять заросте квітками,
Та не погасне вічності свіча
І янголом кружлятиме над вами
Неупокорена поетова душа.

Може колись у правнуків клітинах
Відродиться мій генетичний шал
І в лоні жінки визріє дитина
З душею, наче зоряний кристал...

Таких, як я, не буде вже на світі
І двічі в одну річку не ввійду.
Та доки сонце ще для мене світить
Люблю життя і Музу молоду.

***

Звикаю до утрат і лихоліть,
До подарунків долі дріб'язкових,
Та, коли яблунь забуянить цвіт
Душа запрагне празника любові.

Десь відлітають спогади сумні,
Немов не було втрачених ілюзій
І у бузкові буйноцвітні дні
До серця тулю яблуні галузи.

І воскресають юні почуття,
Коли почую, як кують зозулі,
А в синім небі журавлі, летять
І кличуть у світи, де нас забули.

Там очі моїх зболених батьків,
З дружиною п'ю каву на світанку.
Там я колись із болем залишив
Свої дитячі мрії й забаганки...

Звикаю до утрат і лихоліть,
Але збагнути, ще ніяк не можу,
Що не повернуся у яблуневий світ,
Де на ромашці дівчинка ворожить.

***

Якби то знати, де впаду,
То підстелив би сніп соломи.
Понад безоднею іду,
А наді мною гуркіт грому.

Так легко схибити – й тоді
Душа відчує невагомість.
Неначе кола на воді
Відлинуть вдаль і біль, і втома...

Якби то знати, де рубіж,
Коли пора уже змужніти,
Коли сонет, чи кожен вірш
Для мене, наче рідні діти.

В ньому кохання пелюстки,
На травах роси-самоцвіти.
І ніжні доторки руки
Отої, що найкраща в світі...

Люблю метелика політ
Й метафори барвисті гами
І сей весняний білий світ,
Де бавлю Музу вечорами.

Й не хочу знати, де впаду,
У кожного своя дорога.
Понад безоднею іду
До храму вічності святого.

***

У даль пливе життя ріка
Несе на хвилях біль розлуки.
Доросла вже моя дочка
І гордий за своїх онуків.

Та іще тямлю, як колись
У неба я просив синопка
І мріями летів у вись,
А народилась Зірка* -дочка.

Емоції в душі таїв
І ніжно обнімав дружину,
А в серці ще надії грів,
Та марив про легіня-сина.

І доля дала двох синів,
Струнких, високих, як дубочки.
Та все ж душею прикипів
До ніжної красуні дочки.

Вона, мов вишня на весні,
Як в квітнику рожева квітка,
Вона нагадує мені
Дружину – лагідну лебідку.

---

* Ім'я дочки – Зоряна

***

Що маю вдіяти із пам'яттю своєю,
Що кличе в рай, де юності бузок.
Коли в житті, немов у лоторею,
Надіявся на виграшний квиток?

Де, начебто, у сивому тумані,
Я знову бачу силуети тих,
Що, як зірничі, згасли на світанні
І попрощатись з усіма не встиг.

Прийде пора й мене покличе небо,
Та доки мислю, дихаю й живу
Душею відчуваю ще потребу
Кохати Музу зоряну свою.

Аби вона надіями зігріла,
Розвіяла бентеги на вітрах...
А десь за обрієм вже сонце сіло
І знову буду марити у снах.

Згадаю друзів і свою дружину,
І біль в очах засмучених батьків,
Та у бузкову юність ще полину,
Де вперше карі очі полюбив.

***

Плід заборони завжди гріховний
Про це не знала Єва в раю,
Як змій-спокусник так полюбовно
Інтригу з нею завів свою.

Дав надкусити ябко пізнання
Аби заграла спокуси кров,
Та утішався, як Господь зрання,
Її з Адамом з небес прогнав.

Ся давня притча-оповідка
З біблійних первісних джерел.
Вже Єви правнучку-лебідку,
Голубить молодий орел.

Та бродить привид того Змія
Десь поміж нами до сих пір.
Отруйне зілля у душі сіє,
Йде волі неба наперекір.

Біснується на полі брані,
Плодить зміїних лихих вождів.
Чому Господь тоді, ще зрання
Ту гадину в раю пригрів?

І не розкажуть про все достоту
Ні древні веди, ні письмена.
А десь підслухав, напевно, всоте,
Що лише Єви в усім вина.

***

А все розпочиналось несерйозно,
А все розпочиналось жартома.
Зайшов якимось в кав'ярню придорожню,
А за вікном хурделила зима.

Вона сиділа за столом самотня
Із тугою у зболених очах,
І кава, що духмянила лоскотно,
В горнятку остигала у руках.

Без дозволу присів навпроти неї,
Хоч, звісно, це не личило мені.
Але життя, неначе лоторея,
Сюрпризи нам дарує чарівні.

І запитати чом вона сумує
Якось іще до часу не посмів.
Мова очей десь іноді вартує
Більше лавини непотрібних слів.

А після були жарти й анекдоти
І по бокалу доброго вина.
І стала моїм виграшним джек-потом,
Та незнайомка ніжна і сумна.

А все розпочиналось несерйозно,
А все розпочиналось жартома...
В кав'ярні ми зустрілись придорожній,
А за вікном хурделила зима.

***

Я не мольфар, не екстрасенс
Та відчуваю біоритми світу,
Хмелю в царстві весняного цвіту,
Прагну пізнати сьогодення сенс.

Мені зірки складають гороскопи,
Метафори насвистують вітри.
Я з місяцем-мольфаром говорив,
Що пригортав зірницю-Пенелопу.

А він мені повідав таїну,
Яку допіру мушу зберігати,
Доки із неба янголи крилаті
Не розженуть тривоги і пітьму.

Доки лунають грози й блискавиці
І біль клекоче в зраних серцях,
Доки в кривавих ворога руках
Буде вбивати смертоносна криця...

Дивлюся на зірниці уночі
І наче чую, як в небесній кузні
Сто тисяч ковалів потужних
Вікторії* виковують мечі!

---

* Богиня перемоги (*міф.*)

***

Я вже не згадую про вас
Нових турбот обсіли оси
Сріблясту нитку пряде час
В русявому моїм волоссі.

А те, що було поміж нас –
Миттєвий сплеск адреналіну.
Але чомусь іще не раз
Приходила у сни й видіння.

І знову цілував вуста,
І пригортав біленькі плечі.
Не грішниця і не свята,
І не ота, що лиш на вечір.

А жінка, з тілом, як магніт,
Що вже достигла для любові.
Й, здавалося, здригнувся світ,
Коли злились дві краплі крові.

Зірниця впала у траву
Й розсипалася в чистих росах...
В тумани спогадів пливу,
А вже отави у покосах.

***

Не співчувайте – прагну в самоті
Збагнути сенс життя і біль утрати.
А все ж вона була в моїм житті
Зваблива, ніжна, і в думках крилата.

Дбайлива й мудра мати для дітей,
Весела й гомінлива, наче річка.
Я подихом її в студені ночі грів,
Від сонця влітку затуляв, як чічку*.

А нині в День весняних уродин
Прийшов посумувати на могилі.
Зів'яли квіти, що приніс мій син,
А на світлині очі такі милі.

Горить свіча – і доки догорить
Буду мовчанкою до відчаю кричати.
Життя це мить, лише єдина мить,
А в ньому зваби, радості і втрати.

Крізь міражі ідемо до зорі,
Радіємо здобуткам дріб'язковим
І сенс життя збагнемо лиш тоді,
Коли згасає полум'я любові.

---

* Квітка (діал.)

***

Є щось магічне в полум'ї вогню
І таїна у бистрих водах річки.
Після зими стрічаємо весну,
Немов казкову фею-чарівничку.

І не питайте чом цвіте жасмин,
Чому додолу хилиться калина,
Чому уже дорослі дочка й син
Свою десь виглядають половину?

Усе так налаштовано в житті
І щось змінити ми уже не в змозі.
Відлинуть дні весняні золоті
Й зима студена стане на порозі.

Лише би не прогавити ту мить,
Як зірка долі падає під ноги,
Як в серці юнім полум'я горить
І кличуть мрії в зоряні дороги...

Усе колись з вітрами відлетить
Доби нової спалахне зірниця.
Та славен день і кожна оту мить,
Де неба нам всміхалася блакить
І мавки чарували білолиці.

***

Коли уже закінчиться війна –
Так часто повторяють оцю тезу,
А мене ріжуть сумніви, мов леза,
Бо миттю не завершиться вона.

Навіть коли здолаємо чужинців
Й затихнуть канонади і бої,
Оті підступні вороги свої
Будуть терзати, як лихі ординці.

Сидять вони у владних кабінетах
І, начебто, за волю і народ,
А нишком мріють про «джек-пот»
Й плетуть інтриги, мов липкі тенета...

Коли уже закінчиться війна,
Болітимуть фантомні руки й ноги
І на протезах вояки у Бога
Ще запитають – в чому їх вина.

І будуть дарувати білі квіти
Дівчатам у весільному вінку,
І хтось поспівчуває юнаку
Без ніг, у інвалідному візку,
Нікому не потрібному на світі!

***

Не варто свою душу відчиняти
Ні друзям, ні дружині, ні рідні.
У мить відвертості зумій мовчати,
Тримати сокровенне у броні.

Нехай залишиться в душі на денці,
Малесенька скарбниця таїни.
Колись вона піснями озоветься
І розцвіте барвінками весни.

Хрещатим шляхом побреду поволі
Стежками, де минулого сліди,
Де я замріяний в родиннім колі
Був ще таким веселим й молодим.

Бажав у душу двері відчинити
І думав, що у долі на крилі,
І, як ніхто, зумів оту любити,
Що віддано довірилась мені.

Та десь у серці зберігаю й досі
Те заповіте, що лише моє.
Воно, мов казка до небес підносить
І Аріадни ниточку снує.

Баба Явдоха

Пахло квасно старим розсолон
У коморі баби Явдохи,
Та ще цибулинням трохи
І щурами, що діл спороли.

А солонину баба ховала
У ящику з-під снарядів.
І аби злодій ся не повадив
На колодку* міцну зачиняла,

Бо без сала борщі піснуваті,
Мандебурка** не лізе у горло.
Й газдувала Явдоха гордо
У старій ще дідовій хаті.

Нас стрічала привітно і радо,
Пригощала смачненьким салом
Й на колодку знов замикала
Той ящик старий з-під снарядів!

---

* Навісний замок (*діал.*)

** Картопля (*діал.*)

***

Старий горіх із вітами-вітрилами
З минулого у спогади приплив,
Колись ми разом набирались сили,
Але у небо лише я злетів.

А він корінням вріс у сіру глину
І під вітрами листям шелестів.
До нього в добру і лиху годину
Я зі світів стривожених спішив.

Мене стрічали яблуні-ранети
І шпаченята з ясеня дупла,
І мама у хустині і жакеті
Така привітна, щедра й молода.

Я цілував її тепенькі руки,
Що пахли різнозіллям й молоком.
Просив простити за усі розлуки,
Сльозу з очей втираючи тайком...

Минуле не хотів би ворушити,
Але в душі ніяк не відболить
Оте, що називають пережитим,
Що зіркою примарною горить.

Де той горіх, що віти, мов вітрила,
Під вітром розпускає в моїх снах.
І очі мами, такі добрі й милі,
Як дві зірниці, сяють в небесах.

***

Якби ти стала стрічкою-річкою
Між зеленими берегами,
Я б, мов місяць, темною нічкою
Припадав до тебе вустами.

Я б пірнав у твої глибини,
Відчував трем таємного лона
Й на світанку у небо линув,
Де зірниці такі холодні.

Але ти вже не станеш річкою,
Я також не небесний легінь,
Розплітаю життя волічку,
Де червоні нитки – для тебе.

А ріка десь спішить крізь весни
І журливо про щось співає.
В небі місяць – човник на веслах,
Галактична хвиля гойдає.

***

Не сприймаю нових реалій
І в минуле не прагну знову,
Та хвилює мене: «Що там далі
В цьому світі таким загадковим?».

І крихким, наче крига весняна,
Що під вітром погідним гине.
Де криваві світання й смеркання
І тривожні в чеканні хвилини.

Де сирени волають скажено,
В небі хижі стерв'ятники-дрони,
Де щомиті на тебе й на мене
Смерть чекає з косою в долонях.

Не сприймаю нових реалій,
Де життя, наче гра у дурня,
Де катам роздають медалі
І вожді наркомани обкурені.

Чи прилине архангел миру
На розтерзану землю України?
Чи воскреснуть надії і віра
У зіницях матері й дитини?

***

Недавно знову з другом розмовляв
З'єднав нас «Вайбер» по мережах світу.
Я сумував, коли він залишав
Наш древній Львів, такий привітний.

Тепер той Львів чужим вже став,
Язик орди у скверах і квартирах,
Він біженцям, притулок свій надав,
А, може, втікачам з «руського міра».

Отим, що кликали диявола з боліт
І зневажали славних українців
Тепер, коли розвиднився їм світ,
Стали покірними, неначе вівці...

Недавно знову з другом розмовляв –
Він у Нью Йорку, я на Прикарпатті.
І кожен з нас минуле пригадав,
Я ж про Америку зумів ще розпитати.

У них свої закони і права
І платять за сумлінність на роботі.
Та мова всіх єднає лиш одна
І неважливо звідки ти і хто ти.

Їм байдуже чи Байден, а чи Трамп
Будуть сидіти у овальнім залі,
Та кожен – конституції гарант
І служить вірно людям і державі.

А тих, хто із скарбниці украде,
Чекає вирок і тюремні нари.
Коли й до нас вже Вашингтон прийде,
Аби злодійські розігнати хмари?.

***

Немов осиротів мій Львів,
Армійський друг його покинув,
В країну мрій і міражів
Сріблястим лайнером полинув.

З собою взяв лиш лабрadora,
Що з ним самотність розділяв
І біль стискала серце хворе,
Як своє місто залишав.

Чи ще зустрінемося? Не знаю —
Бо світ тривожний і лихий.
А в Штатах донечки чекають,
Бо тато рідний й дорогий...

Недавно подзвонив під вечір,
Вигулював в Нью-Йорку пса.
Сказав, що там також, до речі,
За гроші хліб і ковбаса.

Що мир і благодать в країні,
Що з псярниками подружив...
А в Львові знов сирени нині
Й ракети вибух прогрімів!

***

Усе минає в цьому грішнім світі
Й коли гроза весняна відшумить
Приходить на порі квітуче літо,
Під осінь ластівка у вирій відлетить.

І журавлі востаннє прокурличуть,
Залишать свої гнізда до весни,
А на світанку десь вітри покличуть
Зимову казку у студені сні.

У ній Різдво й маленькі янголята,
Святого вечора сакральна таїна,
Коли, здається, наче знову в хаті
Веселі діти, та іще вона.

Усе минає у примарнім світі
Й ніхто не зможе зупинити плин.
Та код життя нестимуть наші діти,
Мов естафету різних поколінь.

І доки весни ще квітують пишно
І матері народжують дітей.
Буде святе сплітатися із грішним
У світі добрих і лихих людей.

***

Дівчино, з волошками в очах,
З русою, до пояса, косою.
Чом до мене ще приходиш в снах
Й, наче Мавка, вабиш за собою?

У ту ніч, де папороть цвіла
І русалоньки купалися у росах,
Коли у серці юному жила
Про кохання пісня безголоса.

Де ти загубилася в світах,
Чом не поєднались наші долі?
Відлетів у вирій синій птах
Й не прилине з вирію ніколи...

Як дізнаюсь номер телефону
При нагоді десь передзвоню,
А як трубку візьме твоя доня,
То придумаю якусь фігню.

Скажу, що з родини баби-діда
І про неї теж дізнаюсь щось...
А запросить в гості – не приїду,
Не повернеш те, що відбулось.

***

– Якщо не з'їм – то хоч надкушу,
Казав мій заздрісний сусід
І кидав вже зіпсуті груші
Мені в подвір'я через пліт.

А я лише всміхався нишком
І свиням груші ті збирав.
Тонка, сусіде, в тебе кишка
І розуму Господь не дав.

Йому усі щось завинили,
Прокльонами кресав навкіл.
Тепер лежить десь у могилі
Й самотнім залишився двір.

На сліпих вікна – павутина,
Ланцюг заіржавів від пса.
Лише на куцику калини
Червоних кетягів краса.

Й воскові груші досягають
І лунко падають в траву.
Ніхто тепер їх на збирає
Лиш іноді десь я зірву.

І принесу на ту могилу,
Де спочиває мій сусід.
Може якась нечиста сила
Ще з ним присяде за обід!

***

Не запитуй мене, як справи
Я від справ вже давно відійшов.
В моїм серці, колись таким жвавім,
Повільніше пульсує кров.

Запитай: «Як здоров'я, брате,
Чи ще ваблять жінки і вино»?
Й не питай як самотньому в хаті,
Де у світ лиш смартфона вікно»?

Та ще друзів з мереж півсвіту,
Де у кожного гордість своя.
Й молодичок чимало привітних
Одиноких таких, як я.

З ними можна пожартувати
Й натякнути, між іншим, на щось.
А затим знову вірші писати
І гадати, що все удалось.

Й не запитуй мене, як справи,
А присядь десь за край стола.
У загравах минулої слави
Й наша юність колись була.

Наливай по чарчині гіркої,
Щоб вогонь у душі не згасав
Пригадай, як у жінки чужої
Малинові вуста цілував.

***

І знову потяг й перестук коліс,
Додому повертаюсь з презентації
Прагну збагнути збірки зміст
Й чому лунали автору овації.

Хоч вірші ті хули ні похвали
Не вартували в сонмищі поетів,
Але у зорі критика були
І надихали на високі злети.

І автор задирав кирпатий ніс,
Та мріяв вже про лаври на Парнасі,
А я шукаю у тих віршах зміст
Й чому казали, що вони на часі.

І знову потяг лине в глузу ніч –
Гудки локомотива й світлофори.
Задуманий в стихії протиріч
Хочу збагнути новизну у творі...

Лицем в лице – лица не осягнеш
Велике лиш на відстані побачиш*.
Стремління розуму не має меж,
Та в кожного є щось своє одначе!

---

* Переспів з Єсеніна – переклад мій

***

– Що з воза впало те пропало –
Мій тато повторяв завжди..
Та се мене не хвилювало
І з хлопцями рибалити ходив.

Тоді іще ловилися в'юни
І щупаки із гострими зубами.
Не знаю, де поділися вони
Й Млинівка пересохла зі струмками.

Та згадую, як тато мій казав:
– І не питай – упало і пропало,
А за селом десь викопали став,
Та нам рибалити не дозволяли.

Але чомусь ще сняться юні дні
Й ота Млинівка, де у норах раки,
Де дівчині у ночі чарівні
У коси заплітав червоні маки.

Де з друзями в замулнім ставку,
Мов жабенята бавилися влітку
І Мавка у барвистому вінку
Мене манила в ліс по дивоквітку.

***

Не буває прямих шляхів,
Що ведуть до вершин високих.
Не буває морів без штормів
І приємностей без мороки.

Не цікаво жити однак
У стерильнім, прісному світі,
Коли зірки таємний знак
В твою душу промінням світить.

Хоч пройшов уже сто доріг,
Сто стежин крізь дощі і замети.
Та іду до вершин – лиш би зміг,
Доки в серці любові трепет.

Доки долі веселка в душі
І бентежать надії й тривоги.
Ви читайте мої вірші
Й по слідах вирушайте в дорогу.

***

Не вірю я у зустріч випадкову
Людей, що не знайомі до пори.
Читаю веди долі загадкові
На письменах папіруса з кори.

Колись ще древні карбували знаки
На тім папірусі, що досі не зітлів.
Тебе з сузір'я Діви – мене Рака
Властитель неба на стежині звів.

Се не було стихійно-випадково,
Так провіщали древні письмена.
Віночком віри, радості й любові,
Нас поєднала доленька одна.

В твоєму щедрому жіночім лоні
Життя нового зародок дозрів.
Й мені ти народила доню,
І мудрих, красенів-синів...

Й не віриться, що вже не буде
Твоєї ніжності й тепла,
А після нас вже інші люди
Прилинуть до кохання джерела.

***

Туману прядиво на землю падає
У сірій мряці згасає мить.
Чомусь минуле знову пригадую,
Чомусь так серце моє болить.

Мов знову скальпель його крає,
Щось вирізають, щось додають,
Немов би в сон-наркоз впадаю
І в райський сад мене ведуть.

А над землею тумани стеляться,
Сумний й холодний небес екран.
Перебираю думки, як вервицю,
І сперечаюсь з собою сам.

Здається мало доріг позаду,
А вже помилок – пшеничний сніп.
Якби я знову розквітнув садом
Й полинув в юний, весняний світ.

Може, би дещо ще встиг змінити,
Щось надолужив, а щось відтяв.
Та мовив янгол з небес відкритих:
– А може досить ловити гав!

***

Там вже давно не світять ліхтарі,
Блукають тіні, як голодні діти.
У квітнику, загубленим в траві,
Не розцвітають розмаїті квіти.

Лише скрипить ще брама на вітрах
Старечим голосом сварливої сусідки.
І десь сідає на стодолу птах,
Що над обійстям пролітає зрідка.

Не відаю чого сюди прийшов,
Що тут шукаю у забутім краю?
Вже все оте, що так колись кохав
Відлинуло у забуття безкрає.

Неначебто, на світі і не жив
І не тулився немовлям до мами,
І по стерні колючій після жнив
Не дріботів маленькими ногами...

Читаю пам'яті нетлінної архів,
Де сторінки доступні і відкриті...
Там хата, де не світять ліхтарів
Й блукають тіні, як бездомні діти.

***

Усе не вічне в цьому вічному світі,
У кожної епохи свій тягар,
Але цвітуть сади, зростають діти
І сонце усміхається з-за хмар.

Що було тлінне, знову йде у тлін,
А вічності константа не порушна.
Й коли лунає похоронний дзвін
Молитва лине в небеса задушна.

А на весіллях музика дзвенить
І традиційно ще лунає: «Гірко!».
А кожна мить, немов струмок біжить,
Й ніхто не скаже, коли згасне зірка.

Але живемо в мареві надій:
Хтось прагне слави, злата і корони,
А інший – непримітний і земний,
Та лише він планети охорона.

На трьох слонах тримається земля,
Всю істину ще вірили індуси,
А вона крутиться – дивитись іздаля,
Але усе я вірити не мушу.

Вона тримається на молодих руках
Синів і дочок кожної спільноти...
В думках злітаю в небеса, як птах,
Та в рідний дім вернутися охота.

***

Заграй мені, друже, заграй на гітарі,
Хай пісня полине орлино
У небо безкрає, за синії хмари,
Де юна душа її сина.
Відправила мати синочка-сокола
Країну свою захищати,
Та куля ворожа на ратному полі
Скосила хлопчину-солдата.
Уже не обніме ні батька, ні неньку
І кохану дівчину.
Лиш рано-раненько малий соловейко
Затужить в саду на калині.
Заплаче матуся, заплаче кохана,
А тато голівоньку схилить
І ляжуть на землю студені тумани,
Де хлопець лежить у могилі.
Заграй мені, друже, заграй на гітарі,
Хай линуть акорди тривожні.
Розвіються хмари, впаде Божа кара
На голови клятї ворожі!

***

Вдягнуло небо місячну корону
Оздоблену рубінами зірок.
Іду неспішно з потяга додому,
А в голові сумбурний рій думок.

Ніхто мене не вийде зустрічати,
Ніхто не виглядає із вікна.
У океані світу моя хата,
Неначе бригантина без стерна.

Колись вона гостинна і привітна
Дзвеніла голосами, як струна.
Під щедрим сонцем тішилися діти
Ї бриніла бджілкою розмаєна весна.

Минулося – відлинуло, як сон,
Майнуло білим цвітом на калині...
Безмовно помолюся до ікон
За душу тата, мами і дружини.

А небо місяця корону одягло
І в душу зазирає таємниче.
Іду із потяга – у темряві село
І наче чую, як мене хтось кличе.

***

Коли заграють срібні дзвони
І скажуть небеса: «Пора!».
Збагнеш – життя се лише гра,
Де свої правила й закони.

Де «файним» людям миють кості
Й примарний успіх, мов лото,
Де ще ніхто не думає про то,
Що на землі ми лише гості.

Прийшли і відійдем в засвіт,
Хтось ще згадає, хтось забуде,
А після нас вже інші люди
Прийдуть у сей примарний світ.

І будуть в них падіння й злети,
Квітучі весни й перший сніг
Й про зорі й місяць срібноріг
Сплітатимуть вінки сонета...

Лише гранітний оберіг,
Де епітафій різні змісти
Нащадкам зможе розповісти
Про тих, хто був іще до них!

***

Мамо, мамо, вам вже відболіло,
Мамо, мамо, ваше відійшло.
Тямлю, як ви зморені сиділи,
Як схилили у журбі чоло.

Рученьки червоні від морозу
Розтирала довго перваком
І котились скрижанілі сльози,
Мов пацьорки, із очей тайком.

На світанку знову йти на ферму
У старій куфайці й гумаках.
Хто мені вашу любов поверне,
Хто буде гойдати на руках?

Де та ферма і колгоспи нині,
Де ті свиноматки і кнури,
Що зігнули вашу дужу спину
І зістарили, як бабу, до пори?

В темні вікна нашої оселі
Зазирає місяць уночі.
І давно вже на колодці двері,
А у схованці іржавіють ключі...

Мамо, мамо, вам вже відболіло
Ви із татом в райських небесах.
А над світом знову заgrimіло
І кружляє кровожерний птах!

***

Чомусь мені наснилися липи,
Духмяні ночі і бджолиний хор...
А ще зима й мороз зі скрипом
Вдягає сад у крижаний декор.

Горобчики веселі з годівнички
Смакують крихти хліба і зерно
А десь ще причаїлися синички
Й чекають на гостину вже давно.

Але чому мені наснилися липи?
У соннику тлумачень не шукав,
Та вечір знову зіроньки розсипав
І теплі літні ночі нагадав.

Коли ще зорі падали в долоні,
І усміхався місяць молодий,
Та янголів небесна охорона
Оберігала рід наш від біди...

А білі липи, наче бригантини,
З минулого пливають у мої сни,
Де тато й мама і ота дівчина,
В якої вже від іншого сини.

***

А місяць, як тарілка з порцеляну,
Котився тихо по Чумацькім шляху
І білим цвітом маяли каштани,
Неначе крилами чарівні птахи.

І видно так – хоч голочки збирай,
Як в отій пісні, що хвилює й досі.
Заснули трави, та зелений гай
І діамантами заграли роси.

А навкіл місяця закохані зірки,
Неначе жриці з храму Аполлона...
І лине маревом через роки
Та дивоніч з минулого в безсоння.

Тоді було нам вісімнадцять літ,
Та вже дорослими себе вважали
І почуття, немов вишневий цвіт,
В гарячій серці буйно розцвітали.

І в літню ніч, як зірка золота
Із місяцем вінчалася у небі
Я цілував твої хмільні вуста,
А ти благала: «Відпусти, не треба!».

***

Коли земля в агонії тремтить
Й стає на диби, наче кобилиця,
Коли вже наступає така мить,
Що тьма завісить сонячну косицю.

В душі людини вибухне вулкан,
Сліпуча плазма закипить у жерлі.
І всупереч усім лихим штормам
Вона стає, мов самоцвіти-перли.

У тьмі засяє сотнями світил
Аби зневіреним осяяти стежину
І на вітрилах білосніжних крил
Над світом возвеличити людину.

Хтось мені каже, що душі нема,
А інший її зважив на терезах
Не прагну сперечатися дарма
Сприймаю істини, та гіпотези.

А у хвилини розпачу й тривоги
В душі бентежній відчуваю трепет.
Се наді мною янголи і Бог,
Та хтось невидимий ще й третій.

***

*До глибини душі мене вразила розповідь
про те, як на похоронах бійця полеглого
за волю України понад могилою лунало
«Ой чий то кінь стоїть?»*

*Її співав юнак, вуста якого уже навіки
завмерли. Хто і коли записав пісню у ви-
конані хлопця тепер не важливо... І лу-
нало над цвинтарем «Сподобалась мені,
сподобалась мені та я дівчинонька»!*

Як важко, як пече в грудях,
Студений вітер розвіває фани.
Труна з героєм в хлопців на руках,
А тужна пісня моє серце ранить.

Ой чий то кінь? Ой чий то кінь стоїть?
Слова печалі, як підбита пташка?
Її співав він у сімнадцять літ
Й своїй коханій дарував ромашки.

Тепер вуста його холодні і німі,
А пісня лине голосом юначим
Уже не буде більше на коні
І дівчину біляву не побачить...

А сонце, як гетьманська булава
Сльозу гарячу на повіках сушить.
Стоїть той кінь і шелестить трава,
Ніхто його скакати не примусить!

***

А хто мені мовчати заборонить,
Сльозу не випускати із очей,
Коли лунають похоронні дзвони
І домовину поглинає глей?

Коли тріпоче прапор жовто-синій
Десь над могилою полеглого бійця
І мати молиться за душу сина,
Що лине до Небесного Отця.

А хто мені кричати заборонить,
Аби почули мертві і живі?
Щоб у вогні пекельному прокльонів
Кубло зміїне згинуло в кремлі.

Наступить мить і змиє їх з планети
Повінь ненависті у океани зла...
А десь уже співають півні треті
Віщують еру миру і добра.

І хто мені радіти заборонить
І цілувати файних молодичь,
Коли понад Карпати й терикони
Зійде сто тисяч молодих зірниць?

***

Живу неначе у реальнім часі,
А все ж існує паралельний світ,
Де долі перехрещуються наші,
Сплітаються в єдиний моноліт.

У тому світі бродять, наче тіні,
Видіння, що вже мозок не зберіг,
У тому світі ми живі й нетлінні
Й душею чисті, мов різдвяний сніг.

У тому світі ще сніги до стріхи
Й морози найлютіші під Йордан,
І за колядку яблучка й горіхи
Виносив з хати вуйко мій Степан..

Там материнські добрі, карі очі
І руки тата завше в мозолях.
Там з неба зорі падали урочі
Щоб у світи осяяти мій шлях.

Живу неначе у реальнім часі
Та десь у снах ще видиться мені,
Як та кирпата дівчина Парася
Скакала на колгоспному коні.

А потім я схопив коня за гриву,
А він – мене у груди копитом.
Не відаю – з якого дива
Той кінь знову приходить в сон...

Живу неначе у реальнім часі
В тривожну мить пекельної доби,
А десь у паралельнім світі нашим
Радіють діти і цвітуть сади.

***

Лесі Українці

Її очі, як плеса в озерах,
Де купалося небо Волині,
Де в пралісі мавки й химери
В ніч купальську блукають і нині.

В її зорі – застигли зорі,
Що легендами долі розквітли.
Серце в грудях плакало хворе,
А душею летіла до світла.

Без надії, а все ж сподівалась,
Що окріпнуть заморені крила
І крізь сльози гіркі усміхалась,
Бо сей світ і життя любила.

Не богиня, а просто жінка,
Із пророчим даром Кассандри*.
Простелилась зеленим барвінком
Її стежка в небесні мандри.

Залишилося слово, як криця,
Що лунає над світом дзвінко.
Світить з ночі, наче зірниця,
Твоя велич, мені, Українко!

---

* Цариця Трої з віщим даром, героїня поеми
Лесі Українки.

***

Вона не прагнула нагород,
Ані статусу заслуженої.
Тож за що полюбив народ
Оту жінку величну і мужню?

Ту, що словом своїм, мов криця,
Володіла, як воїн, мечем.
Ту, що, наче біблейська цариця,
Сотворила пісенний Едем.

Крає болем «Contra spem spero!»,
А душа, – як небесний орган.
Й виграють рядки на папері
Переливами сонячних гамм.

Знову Мавка і Перелесник,
Кличуть в казку чарівну твою.
А у небі весняно-воскреслім
Доля світить надії зорю..

Чую десь у туманах ранкових,
У ліричних садах буйноцвіть,
Твоє слово, твоє віще слово,
Що на чатах любові стоїть...

І гортаю нетлінні сторінки,
Де поезій рясний зорепад.
Я зі словом твоїм, Українко,
Розцвітаю весняно, як сад.

***

Читаю мудрої професорки слова,
Що розвелось зграї графоманів.
Й таких, немов Костенко вже нема,
Що моляться на ідола Жадана.

Шановна пані, може ви й праві
Не завше геніїв народжують століття.
Та, коли роси грають на траві
У ніжнім серці розцвітають квіти.

Метафорами повниться душа
І рими, наче сонячні дзвіночки,
І стеляться рядочки із вірша
Барвисті, як вишивана сорочка.

Ніхто не прагне слави, ні похвал,
Ані вінків лаврових на Парнасі.
Та в строфах тих і радість, і печаль,
Й думки бентежні, що завжди на часі.

Може, ті вірші, ще прості й сирі
І графоманські, як сказали пані,
Але вони, немов зірки в імлі,
Як поцілунок першого кохання...

Читаю Симоненка і Драча
І в них були сходинки до вершини.
Я б нині початківцям всім сказав:
– Пишіть, – а визнання прилине!

***

Живу як можу в мареві надій,
Не нарікаю, не кляну, не плачу
І віз турбот, який Господь призначив,
Ще якимось тягне коник долі мій.

Не відрікаюсь від своїх начал,
Молюсь за тих, хто в небесах високих,
Де Божа благодать і вічний спокій
Й зірниць такий осяйний вітвар.

Живу, як можу – можу як живу,
Не прагну слави, ні мільйонів в банку,
Милуюся, як сонце на світанку
Голубить ніжно молоду траву.

Як голуби цілуються на стрісі
І солов'ї витьохкують в гаях,
І хоч тернистим був мій щдях
У мріях линув у небесні висі.

В очах веселки грали кольори,
Дзвеніли рими у бентежнім серці
Й жіночі очі, наче два озерця,
Мені іще наснились до пори.

***

Я не люблю автомобіль,
Хоча права водійські маю,
Та міць в руках ще є покіль
Й на «байку» вітер обганяю.

Дівчат заманював колись
Новеньким «мотиком» щоразу
І як благали: «Зупинись!»
Я добавляв ще більше газу.

Бешкетним був і запальним,
Наче іскра свічі сліпуча.
Любив бензину й масла дим
І, слава Богу, був везучий.

Скільки разів чорні коти
На мене зиркали очима,
Та янгол з неба мій святий
Завше стояв поза плечима...

Тепер не той запал і крок
Та все ж на «Вайпері»* гасаю.
Дивлюсь на звабних жіночок
І порох ще сухим тримаю.

---

* Марка мотоцикла

***

Чомусь минуле, мов присоски спрута,
Мене не відпускає ні на мить.
І так душа, душа моя болить,
Та вам ніколи цього не збагнути.

Своя сорочка ближче до плеча
Й турбот своїх у кожного три міхи,
А сірі будні не приносять втіхи
І мертвого не воскресить свіча.

Та попри все милуюся на вроду
Й світаннями, що барвами цвітуть
І як до шлюбу наречені йдуть
Аби продовжити ланцюг земного роду.

В моїй душі вібує пульс землі
І гени славних предків у клітинах,
А десь у мріях в небо журавлине
Полинув би на дужому крилі.

Але минуле, мов присоски спрута
Мене не відпускає ні на мить
Й коли мій янгол в небі засурмить
Лише душа зможе почути.

***

Друже, друже де твоя гітара,
Чи вже струни обірвав усі?
Над землею знову чорні хмари
Й діаманти-сльози на росі.

А за обрієм біснуються ординці
І ракети ріжуть небозвід.
Кривцею, що ллється через вінця
Захлинається тривожний світ.

Налаштуй свою гітару, друже,
Піснею карай, немов мечем,
Щоб сконало плем'я осоружне
Під пекельної ненависті вогнем.

Струни надриваються, мов нерви,
Пісня болю лине у світи.
Ми з тобою, друже, у резерві,
Та готові знову в бій піти.

Будемо стріляти із гармати
І з гвинтівки цілитись здаля
Щоб зустріти Перемоги свято
На могилі гниди-москаля!

***

Можна жити, а можна існувати...

Василь Симоненко

Можна жити, можна існувати,
Можна тліти, можна спопеліть,
Та людиною тоді лиц можеш стати,
Як пізнаєш сенс життя і світ.

Як збагнеш живого слова диво,
Голос, неба, пісню солов'я,
Як відчуєш шал грози і зливи
Й осідлаєш доленьки коня.

Можна жити, можна існувати –
Кожен має право на своє,
Та в усіх, кого зродила мати,
Ген любові у душі жиє.

А без нього ти, немов тварина,
Без стремління, віри і мети.
Хрест покути дав Господь людині
І нелегко нам його нести.

Та несемо – крізь земні тривоги
До свободи й правди вівтаря.
Потом й кров'ю зрошуєм дороги
І у кожного своя зоря.

***

Не можу ще ніяк збагнути,
Хоч вже стоптав чимало підошов
Чому шукаю й досі квітку-руту,
Яку ніхто ще в світі не зірвав.

Яка в купальські ночі розцвітає
І відчиняє двері таїни.
Яка лиш тим, що мріють і кохають
Торкається душевної струни.

Хтось мені каже: «Вгомонися, друже,
На землю опустися із небес,
Для тебе в квітнику цвітуть вже ружі
І духмянить у теплі ночі без*».

Кому ти подаруєш дивоквітку,
Якщо, по волі неба, і зірвеш
На небесах твоя сумна лебідка
Й перше кохання десь у небі теж...

А я шукаю вперто і натхненно
За міражами в безвісті іду
Й по осені десь листячком із клена
Калинонці в обійми упаду.

---

* Без – бузок (діал.)

***

Чи варто ворушити той архів
Де дні миулого, що канули у Лету?
Не відаю чому я став поетом,
Чому ґаздою стати не хотів?

Хоча любив своє село предвічне,
Корови, кури, Мурчика й Бровка
І мамин борщ, з квасного буряка,
Та Святий вечір і Різдво у січні.

І стару піч, застелену рядном
Таку тепленьку, наче груди мами,
Де я при «лямпі»* сліпав вечорами
Читаючи про золоте руно.

Та все ж не став ґаздою на обійсті,
Як доброго господаря сини,
Й коли опало листя восени,
Неначе птах, полинув в місто.

Там вже не було півнів ні корів
Лиш пси сумні бродили попід мури
Й паняночок такі стрункі фігури,
Які уперше у житті я вздрів...

Та із усіх віддалених світів
Вертався знову я до тої хати,
Де міг колись добрим ґаздою стати,
А я поетом стати захотів.

---

* ґасова лампа (діал.)

***

Не нарікаю на погоду,
Сприймаю дощ, мороз і сніг.
П'ю із джерел живицю-воду
Думок розорюю обліг.

Хай борозною, що за обрій
Залишив зоряний мій плуг
Зі своїм ралом сотні пройдуть
У кого в генах предків дух.

Хто плоть від плоті син народу,
У кого ще нуртує кров...
Не нарікаю на погоду,
Шаную вірність і любов.

Колись в диявольській країні
Різдво й Великдень святкував.
І в Незалежній – прагну нині
Відчути дух сакральний знов.

А десь сирени виють звіром,
У небесах ракетний шал,
Та не зміліла наша віра
Й душа світліє, як кристал.

Вогнем освячені і кров'ю
І загартовані в боях
Величними ми станем знову
І вільними, як в небі птах!

***

Зелені клени з вітром гомоніли
І мотоцикл дорогою летів.
В колясці ти замріяна сиділа
Й до мене усміхалася з-під брів.

А згодом зупинилися в долині
І вітер грався кучером твоїм.
Про що тоді ти думала, Галино,
Що відчувала в серденьку своїм?

Десь місяць зорі підганяв рогами,
Мені думки гріховні навівав
І блискавка сяйнула поміж нами,
Коли тебе уперше цілував.

Мовчазна і безвольна до знемоги,
Мов пташка, що потрапила в сільце,
Ти пригорталася покірно без тривоги,
І радістю світилося лице.

Тоді ми ще були неповнолітні,
Та вже читали десь «Декамерон»,
А оті ночі неповторні літні
І досі ще приходять у мій сон...

Мов раритет, в stodолі зберігаю
Залізного з коляскою коня,
Що свідком був, як цілував я Галю
Й до мене пригорталася вона.

***

Пробачте мені, славні молодиці,
Що вам я не присвячував вірші.
Та лиш одна була в моїй душі
Зеленоока Мавка-чарівниця.

Я так її до відчаю кохав
І вірив, що чуття наші взаємні.
Вони мені всміхалася приємно,
Коли волошки ніжні дарував.

Я їх зривав у житі серед літа,
Як нас вінчали сині небеса,
Коли її розплетена коса
Фатою нареченої розквітла...

Тепер вона приходить в мої сни
Із тих світів, де золоті зірниці,
І тулиться до грубки у світлиці
Студеними сріблястими грудьми...

Пробачте мені, файні молодиці,
Що вам я не присвячував вірші,
Та порожнеча ще в моїй душі,
А в спогадах дружина-чарівниця.

***

У кожної епохи свій герой,
Свої уподобання і святині –
Хтось на вершині, хтось ізгой,
А інший, мов індіюк, в гордині.

Я різним був в житті і у душі,
Та того не показую на людях.
Люблю писати про любов вірші,
Коли натхнення відчуваю в грудях.

Позаду сотні пройдених доріг
І тих стежин, що поросли травою.
Дякую долі, що якимось зберіг
В жорстокім світі душу молодую.

У ній – кохання ще бринить струна,
Наївні мрії линуть в піднебесся.
Вона цвіте, коли дзвінка весна
Струмочками весело озоветься.

Я той останній з газдів-сівачів,
Що цілували хлібчика скоринку,
Що шанували трударів-батьків
І не зрубали під Різдво ялинку...

У кожної епохи свій герой,
Та не для всіх будують п'єдестали,
І ще на світі не родився той,
Кого в житті усе би влаштувало!

***

Живу у протилежностях начал
Між світом сонця й темряви нічної,
Де громовиці не стихає шал
Й небесними стають юні герої.

А дні за днями в далечінь пливуть,
Крізь світанкові роси і заграви...
Пригадую, як вирушав у путь
Й наївно марив міражами слави.

Здавалося ще трішки й осягну
Магію світу із мого безсоння
Й легітним вітром в небеса війну
В казковий світ, де лицарі й дракони

Та відлетіли в ирій журавлі,
Плаксива осінь зазирає в вічі.
Візьму у руку грудочку землі
Буду чекати із зимою стрічі.

Вона прийде, коли настане час,
Коли на вальс запросить сніговиця
І під Різдво іще зійде для вас
У вічнім небі Господа зірниця...

Живу у протилежностях начал
Між світом сонця й темрявою ночі.
Після доріг вже заслужив привал,
Та чомусь зупинятися не хочу.

***

Як сумно що не пишуть вже листів
Десь на листочках зошита шкільного,
В яких намистом візерунки слів
Надії, сподівання і тривоги.

А як раділи наші матері,
Коли в конвертах з армії без марки
Писали ми, що дужі і живі,
І хвилюватися за нас не варто.

Що повернемось, як прийде пора,
Й листи летіли наче ластів'ята...
Минулось все – залишилась жура
Й листи, що їх писала моя мати.

Читаю й перечитую листи
Від тої, що мене не дочекалась,
Від побратимів-друзів і сестри,
Й школярки, що у мене закохалась.

Тепер в мережах – коротко: «Привіт!»,
У «есемесці» смайлик для прикраси.
Тривожний час – змінився світ,
А я іще душею поза часом.

Та іноді ще розкладу листи,
З старого чемодана на горищі,
Де традиційно пише побратим:
– Здорові були! Як живеш, дружище?

***

Заходив з друзями не раз
В кав'ярню, де духмяна кава,
Коли ще стежку на Парнас*
Топтав навіжений і бравий.
Там на вершині лиш оті,
Що вчасно вирвались з марноти,
Тепер вони такі круті
Поблажливо питають: «Хто ти?».
А я провісник дня – сурмач,
Що, оголивши душу й нерви,
Теж мрію про смачний калач
Й прихильність мудрої Мінерви**.
Десь на світанку каву п'ю –
Яка вже є – така й смакує.
І з слів мереживо сную,
Та в строфи з римами шикую.
Болить мені своя жура,
І до чужої – не байдужий.
І ллються вірші з-під пера,
Сумні й барвисті, наче ружі...
А десь Парнас – та не для нас,
Таких приземлених й наївних.
В конюшні мрій ірже Пегас***,
Що загубив підкови срібні!

---

* Священна гора поетів (міф.)

** Римська богиня – покровителька митців,
письменників і поетів (міф.)

*** Крилатий кінь поетів (міф.)

***

Як добре, коли є куди прийти,
Обняти щиро друга, чи родину,
Поцілувати квітки пелюстину
І, наче ружа, серцем розцвісти.

Радіти, що тебе не забували,
Коли блукав десь у чужих світах,
Коли до болю пригортав у снах
Оту, що так тебе колись кохала.

Нестримна часоплину течія
Мене хитала, мов човен без весел,
А десь посеред зим і весен
Світила в небі доленьки зоря.

І пахла хата чебрецем і хлібом,
Де ще були живі мої батьки
Й квітчали розмаїті рушники
Святих ікони із величним німбом.

Десь іноді приходжу ще туди,
Щось на смартфон для пам'яті знімаю,
Та чи потрібне се комусь – не знаю,
Бо у минуле губляться сліди.

***

Мені Господь подарував
Одне життя – одну любов.
А інше все якесь дотичне
Бувало звичним і незвичним.
І дріб'язкові перешкоди,
Й спокус гріховні насолоди
Розвіялися, мов тумани,
Десь на світанні між ланами.
Неначе кануло у Лету,
Залишилися лиш сонети,
Що народилися в безсонні,
Як колихав синів і доню,
Коли до серця в ночі сині
Ще пригортав оту єдину...
Та тішуся, доки зоріє
Зірка життя, зірка надії.
Й моя невипита любов,
Яку Господь подарував!

***

Я не прийшов, коли мене чекали,
Не повернувся, як вернутись міг.
Десь за туманами дороги і вокзали,
Та мій дитячий безтурботний сміх.

І рідна хата з вікнами до сонця,
Де руки мами пахли молоком,
І янголи – небесні охоронці
Співали колискову перед сном.

Де шпаченям сидів я на черешні,
Для мами стиглі ягідки зривав,
А на Великдень, у новеньких мештах,
Святковий кошик у руках тримав.

Смачна була освячена ковбаска
І мішанина, де пекучий хрін.
Й манила зір біленька панна-паска,
Така рум'яна із усіх сторін.

Заплющу очі й наче із туману
Пливе до мене десь із долини,
Як трави косив з татом на світанні
І росами заплакали вони...

Я не прийшов, коли мене чекали,
Коли ще міг злетіти, наче птах,
Як мама з татом зірку виглядали
На Святий вечір в Божих небесах.

***

У кожного є свій скелет у шафі,
Свої печалі, радощі і честь.
Хтось народився герцогом чи графом,
А хтось свій хрест несе на Еверест.

Та в кожного у жилах кров червона,
Хоч дехто вірить у блакитну кров.
І мама кожного леліла в лоні,
Та дарувала ніжність і любов.

Первісний гріх тяжіє на раменах,
Його вже не відмолиш, не продаш.
А доля ще всміхається до мене
Й запрошує у зоряний вояж.

Хотів би залишити всі турботи,
Скелети в шафі, радості й печаль,
Та крила вже зів'яли для польоту –
Орлам безкрилим недоступна даль.

А уже осінь в кожушку вохровім
Посивіла, мов вранішня трава.
Кохав її у золотій обнові,
Тепер вона студена, як мара.

***

Отак прилине десь нізвідки
Той спогад давньої пори:
У небі лебідь і лебідка
Ніжно торкалися крильми.

Легітно, вільно й величаво
Вітри несли їх в далечінь,
А на землі десь поміж трави
Блукала лебедина тінь.

Журливо проводжала пару,
Але злетіти не змогла,
А понад нею ще кружляло
Перо із лебедя крила...

Неначе тінь, посеред світу,
Мрію зловити те перо.
Хотів би знову полетіти
З лебідкою крило в крило.

***

Коли в душі відчую порожнечу
І зваби світу в'януть, мов роса,
Як вже на плечі опустився вечір
Чарує неба зоряна краса.

І наче чую, як десь із безмежжя
Легітно й ніжно долинає спів.
І голос той, що милим був допреже,
Впізнав я знову серед голосів.

Се наша пісня з чарівного літа,
Де ти ще, мов голубка, у фаті,
Де найщасливіших у всьому світі
Нас обвінчали небеса святі...

Вже скільки літ, як ти, моя голубко,
Полинула у зоряні світи.
В студені ночі я тулюсь до грубки,
Але не відчуваю теплоти.

Тебе нема – на серці порожнеча,
А з неба линуть райські голоси
І вже на плечі опустився вечір
Та просить, щоб тебе я відпустив.

***

Сумують золотисті клени,
Не сняться еротичні сни
І наче чую, як до мене
Твій голос лине з далини.

Дзвінкий, немов струмок весняний,
Як пісня із колиски мрій,
Коли шаліли від кохання
У мареві хмільних надій.

А уже осінь жовтим листям
Стежини долі замела
Й вітри-опришки десь зі свистом
Аркан танцюють край села.

Змілили дні, студені ночі,
Сивіють роси на траві.
Зірниці древні і пророчі
Тремтять у неба на брові.

А десь із далини відлунням
Твій голос лине із п'тьми,
Та обірвались серця струни
Й не сняться еротичні сни.

***

Життя – дорога з смугою одною,
З одностороннім рухом у незвідь.
В зворотній бік не ступиш вже ногою,
Щоб повернутись у дитинства світ.

Аби відчути материнську ласку
І силу мужніх батьківських долонь,
Аби на мить ще приголубив казку,
Що прилітала пташкою у сон.

Водиці не нап'єшся із криниці,
Де б'ють ключі із вічності джерел,
І не пригорнеш файну молодицю,
Немов орлицю молодий орел...

Життя – дорога з смугою одною,
Де гострий щербінь і блискучий брук,
Де біль утрат, що скроплені сльозою
Й п'янки троянди зустрічей й розлук.

І оглядатися через плече не варто,
В минулому тумани і дощі.
Циганка-доля розкладає карти,
Та чи вповість щось втішне для душі?

***

Я знову в маминім селі,
Де линуть в небо урочисті дзвони,
Де в душу дивляться мені
У храмі всіх святих ікони.

Колись отут край вівтаря
Із татом повінчалась мама.
Деся в небі зорі їх горять,
А дух зі мною нині в храмі.

Стратиг Михайло із мечем
Над головою Люцифера
І в серці відчуваю трем
І ненависть до людоджерів.

Що із мокшанського багна
Прийшли з мечем у світ любові,
Та вже сурма з небес луна,
Й Стратиг Михайло з нами знову.

В молитві голову схилю,
Сприйму душею велич свята
І тих, що так любив й люблю,
Не маю права не згадати.

***

Привид комуни впливає з мряки
І той лихий закон про колоски.
Тепер, десь чув, за три гіляки,
Можна за ґрати сісти на роки.

Чим даліше в ліс – стає темніше,
Не світить зірка радості з пільми.
А ти пиши, пиши, Іванку, вірші,
Узимку йди погрітись до куми.

А де зігріються оті, що по приколу
Віддали скомороху булаву?
Невже вже не отямляться ніколи
І будуть клоунам возносити хвалу.

Що маємо – те маємо, панове,
Зневажені надії і любов.
А вчора прикупив я випадково
За добру ціну аж машину дров.

Тепер тремчу, до відчаю тверезий,
Немов осінній пожовтілий лист,
Без документа ті дрова з берези,
А я в тюрму ще не бажаю фист!

***

А місяць плив низенько над горою
І срібні гривні щедро розсипав,
До нього доторкнувся я рукою,
А він у пазуху те срібло заховав.

І усміхалися весталки* -зоряниці,
Тушилися до місяця навкіл...
Прокинувся, – а темрява в світлиці
Й не видно ані місяця, ні зір.

Десь на дивані Мурчик волохатий
В мінорних нотах домурликав блюз.
Я сеї ночі вже не буду спати
Й думки свої зав'язую у гудз.

Пресую слово, як в брикеті каву,
Вичавлюю водичку пустоти.
Шукаю рими світлі і яскраві,
Що зможуть, наче ружі, розцвісти.

А місяць знову виринув з-за хмари
Й розплів зірниць золоту косу,
Десь трави його срібло позбирали
І щедро ним оздобили росу!

---

* Жриці храму богині Вести (міф.)

***

Хтось мені заздрить – пише вірші,
Кумиром став для звабних молодниць,
А я дивлюся в небо горілиць
Такий до міри праведний і грішний.

Сприймаю, як належне, часу плин,
Стою поміж колишнім і прийдешнім.
Життя мене стискає, наче клешні,
І усе ближче мого неба синь.

Плаксива осінь бродить у гаях,
Прагне мене розчулити до болю,
Аби смиренно нарікав на долю
І крила склав, мов одинокий птах.

Та марні сподівання і потуги,
Доки в легенях ще життя озон,
Від світу не ховаюся у схрон
І не зрікаюся рідні, ні друга.

У моїх віршах сонце в небесах,
Квітують вишні й ніжні первоцвіти
Й коханням юним мліють ночі літні,
Де ще цнотливість, вірність і краса.

***

Оксані Ікс...

В твоєму імені – поема вітру,
Півонії і ружі в квітниках.
В твоєму імені батьків молитви
Й моєї долі невловимий птах.

Оксана – вісниця світання,
Богиня світла, ніжності й краси,
Терпкий напій розлуки і прощання,
Якій чомусь я не розплів коси.

Напишу твоє ім'я на папері
І маркером червоним обведу.
Може у снах іще відчинеш двері
І знов тебе обніму молоду.

Пробач, але такою тебе бачу
Й не вірю, що волосся в сивині.
В душі бентежній спогади юначі,
Де ти ще усміхаєшся мені.

Оксана – квіточка волошка,
Маленька зірка в синіх небесах.
Подарувала мені доля трошки
Блакиті неба у твоїх очах.

***

Не нарікаю на життя, не плачу,
Та кожен день очікую чогось,
На диво ще надіюся одначе,
Бо не усе омріяне збулось.

А кожна втрата на чолі карбами,
Мов скиби на розораній ріллі.
Давно уже не маю тата й мами
Й дружина спочиває у землі.

Тримаюся, немов за соломинку
У вирі, що затягує на дно.
Люблю рум'яні, ще гарячі грінки
І п'ю духмяне молоде вино.

І хоч цікавість розпирає груди,
Не запитаю в мудрих відунів,
Що уже завтра десь зі мною буде
І скільки залишилось мені днів?

Бо знаю – у небеснім манускрипті
Моє життя розписано до тла,
Та прагну ще у небо полетіти
На дужих крилах гордого орла!

***

Ще не розвіявся минувшини міраж,
А вже нові проблеми, наче клешні,
Стоять в саду задумані черешні,
Ворони-хмари линуть у вояж.

Дощі осінні навівають смуту,
Скидає вишня золотий гердан.
Й спішить кудись крізь мряку і туман
В гумові чобітки дівча узуте.

Під стріхою сумують горобці,
Бровко сховався у затишну будку,
Розвію смуту – беру в руки вудку,
Йду на ставок ловити карасі.

І буде юшка, буде й смаженина,
Домашнє віскі душу звеселить,
А вишенька листочками тремтить
Й не відає в чому її провина.

***

Усе в житті колись буває вперше —
Вперше вдихнеш легенями озон
І зорі усміхнуться тобі вперше,
І колискова подарує сон.

Перше кохання прийде непомітно
І подарує радості нектар.
Веселка сонця барвами розквітне
Лише для тебе вперше із-за хмар.

Уперше ступиш на стежину долі,
Що небом подарована тобі
І перший урожай збереш на полі,
Яке засіяв вчасно на порі...

Усе в житті колись було первинним,
Але не кожен у душі зберіг
Цнотливі й ніжні почуття дитинні,
Оті пречисті, як різдвяний сніг.

***

Що відбулося вже не повториться
І двічі в одну річку не ввійдеш.
Будуть дороги скатертю стелиться,
Доки колись лиш на одну зійдеш,
Що приведе у світле лоно храму,
Де лише місяць й неба глибина,
Й пречисті зорі, наче очі мами,
Та невідомості натужена струна.
Де щось таємне затаїли веди,
Спинився час у прірви на межі
І сповідатися нема потреби,
Будучність – як в пустелі міражі.
Що відбулося вже не повториться,
Лише у снах приходять на зорі
Такі знайомі і привітні лиця,
Що у житті стрічав їх на порі!

***

Коли життя переростає в міф
І ти уже на Евересті слави,
В минуле оглянутися не гріх
Згадати, де доріг твоїх начало.

Де в льолі із лляного полотна
Просився ще на рученьки у мами
Й сопілочка вербова голосна
Дзвеніла колисковими піснями.

Де обнімав замріяне дівча
І вперше цілував у спраглі губи.
Жінок звабливих сотні зустрічав,
А те дівча ніколи не забуду.

Доріг чимало у житті сплелось,
Доки у літню нічку на стежині
Оту єдину не зустрів якось,
Що стала найріднішою людиною.

А вже життя переростає в міф,
Піснями стали вірші-ластів'ята
Якби в минуле повернутись зміг
То знову повторив шлях від хати,

Де пив любов із вічності джерел
І в тата колисався на ґоргошах*,
Звідки в світи полинув, як орел,
Де квітні весни й снігові пороші.

---

* Плечі (діал.)

***

*«Ти пожинна мені.
І тому найніжніша у світі.
Не ховай, не ховай,
все одно віднайду, як тоді.
Ти пожинна мені.
І тому найніжніша у світі,
там, де тихі благання втихають
на тихій воді»*

Тарас Девдюк

Ти пожинна мені – ти одна
В сему світі облуд і спокуси.
Ти травнева роса, ти весна,
Що цвісти й сухе дерево змусить.

Притягання твого магніт
Не відпустить мене й на хвилину.
Через простір невішених літ
За тобою соколом лину.

Відірватись не прагну й на мить,
З інших вуст напитися трунку.
Де ще ватра кохання горить
І блукають звабліві чаклунки.

Та для мене пожинна лиш ти
І єдина в світах без кордонів.
Будуть вишні весняно цвісти
І любові жадати лоно.

Понесу на руках в тиху ніч,
З рути-м'яти простелю ложе.
Ти в нічому мені не переч
Й буде дочка на тебе схожа.

***

На межі терпіння і смирення,
Коли нерви – натужені струни,
Ти у згадках приходиш до мене
Громовиці весняним відлунням.

Осяваєш зірницями ночі,
В сновидіннях голубиш вустами
Й нагадати настирливо хочеш
Все, що було колись між нами.

Те, що наче здавалось коханням,
Про яке я складав ніжні вірші,
Бо твоє відчував притягання
І для мене була наймиліша...

Розлучила нас нічка осіння,
Ті слова, що мов паморозь рання.
Ти на зло мені в платті весільнім
Чомусь з іншим пішла до вінчання.

Я дивився услід байдужий –
Видно так повеліло небо...
Та у снах розцвітаєш, як ружа,
І мене ще вабиш до себе.

***

Ти вже не будеш, як весна,
Не розцвітеш, мов біла вишня.
У світі нашому колишнім
Тумани сиві край вікна.

Танго осінньої пори
Не закружляє нас у парі.
Дощами запліднились хмари,
Зронули листя явори.

Ступаю килимом вохровим
Й не відаю, куди спішу.
Краплі студеного дощу,
Мов пісня нашої любові.

У ній веселка світлих нот
Й полин-напій розлуки й болю,
Та не прощу собі ніколи,
Що обірвав дзвінкий акорд.

Ще будуть весни світлі й пишні
Гойдати розмаїтий світ,
А ти крізь призму давніх літ
Цвітеш в душі, як біла вишня.

***

Рожева кров із виноградних грон
З-під преса ллється у мале відерце,
Щоб згоді стати молодим вином
І ніжним хмелем звеселяти серце.

В бокалі сонцем зблиснути на мить
І вабити у світ химер незнаних.
Вино так ніжно душу оп'янить –
І подарує пристрасть у коханні.

Неначе кров із животворних вен
Вливає в тіло чари екстрагену,
Тягар турбот скидає із рамен,
Несе на крилах радості й натхнення.

Десь іноді наллю в пугар вина,
На візаві у дзеркалі погляну
І обізветься, мов дзвінка струна,
Забута пісня юного кохання...

Рожевий сік із виноградних грон
З-під преса ллється, наче кров із серця,
А вже дощі за скельцями вікон,
Мов скрипалі, з осіннім скерцо.

***

Колись любив в житті екстрим,
На віражах давав моторам газу,
Кохав вкраїнок і циганку Азу
Й не раз виходив із води сухим.

Дзвеніло в жилах зілля екстрагену,
В клітинах вигравав тестостерон.
Тепер минуле ще приходить в сон,
А на світанку десь у небо лине.

І прагну залишитися у снах,
В екстримі дертись на високі гори
І повторяти всоте «Ай ем сори»,
Коли кістки складають по кусках.

А вже дощі пливуть за край села
Й тумани сиві бродять по долині,
І на прощання зграї журавлині
Зронили пір'я із свого крила.

Знайду оті пір'їни й принесу
В самотину студеної світлиці,
Де на іконах святих старців лиця
І вікна п'ють зажурену росу.

***

По натурі я доволі смирний
І конфліктів завше уникав,
Скільки літ байдужий і покірний
В сему світі просто існував.

Але десь на зламі дня і ночі,
На крутих життєвих віражах
Все ж відчув, що полетіти хочу
У безмежний простір, наче птах.

Вирватись із павутини буднів,
З плісняви застою і речей,
Де на одну бджілку – десять трутнів
І байдужі мізки без ідей.

Та не вирвався із ланцюгів рутини,
Від тяжіння древньої землі,
А у вирій журавлі вже лунуть
І несуть зажуру на крилі.

Млин життя, немов дрібні зернини,
Сірі дні терebить без кінця
І дощі осінні місяць глину
На гніздечка сірим горобцям.

***

Трава зелена колись стане сіном,
В боях підкошені у небо відійдуть.
Вершин досягнуть лише ті, що йдуть
Й не падають в зневірі на коліна.

Хто вже збагнув життя – се боротьба,
А в боротьбі сильніші виживають.
Вовки лише голодні убивають,
А ситий звір вбиватиме хіба?

А чому люди, захмелілі й ситі,
Хоча їх важко наректи людьми,
Прийшли з мечами із боліт і тьми
Аби руїнами мою країну вкрити?

Аби вбивати діток й матерів,
Дівчат неповнолітніх гвалтувати.
На полі бою падають солдати,
А кожен з них ще жити так хотів...

Трава зелена колись стане сіном,
А ті, що десь підкошені в боях
Не згаснуть, наче зорі, у віках
В твоєму небі, ненько-Україно!

***

У світі утрачених надій,
У студенім вакуумі ночі
Лише голос привітний твій
Мене вивести з теміні хоче.

Йду неспішно на подих і звук,
Під ногам сичання зміїне.
Десь на відстані зору і рук
Все ж колись я тебе зустріну.

І проллється у лоно долонь
Нам із неба місячне срібло
І надії священний вогонь
Стежку долі освітить привітно.

Десь розвидниться світ ліхтарів,
Усміхнеться зоря загадково,
У зіницях веселих з-під брів
Розцвітуть білі ружі любові.

***

Коли запізно щось в житті змінити
І ти уже на фінішній прямій,
Не варто за утраченим тужити,
Із сьогоднішня ще живицю пий.

А завтра уже росяні світання
Трояндами в душі не розцвітуть
Й проміння сонця, як алмаза грані,
Надії й сподівання розітнуть.

Багато не завершено допіру,
Хоч на раменах втомлені роки,
Та ще залишив небу на офіру
Свої крилаті мрії і думки.

Забуду усі кривди і образи,
І те, що напророчив зодіак.
Життя прожите, мов китайська ваза,
Розіб'єш – вже не склеїти ніяк.

Але живу, спиняю біг помалу
І не спішу на фінішну пряму...
Було багато – залишилось мало,
Та і осе, як Божий дар, прийму.

***

Я вдячний небу за прожитий день,
За сни легітні у колисці ночі
І за привітну усмішку дівочу,
Та за віночки маминих пісень.

За сонця щедрі золоті перлини
І роси, що на травах виграють,
І за батьків, що вже мене не ждуть,
А десь у Всесвіті зоріють нині.

Удячний небу за свої роки,
За юність і дитинство босоноге,
Що милостині не просив ні в кого,
А сам злиденним подавав з руки.

Радію за онуків карооких,
Що мужніми й розумними зросли,
Що мов весняні молоді орли
Злетіли над буденністю високо.

Не падаю у відчай ні на мить,
Як біль у серці не гамують ліки.
Якби Господь іще продовжив віку
І встиг все розпочате завершить...

***

Не зазіхай на мед у сотах,
Коли не доглядав бджолиний рій.
В холодні дні і їм охота
Посмакувати той нектар п'янкий.

Не зазирай своїм захланним оком
Крізь огорожу у сусідський двір.
Своє пильнуй – й не матимеш мороки,
І буде в хаті злагода і мир.

Життя таке коротке і тривожне
І легко в ньому збитися з путі,
Та свій уділ відміряний для кожного,
Хоча не кожен зміг його нести.

А десь у небі догоряє зірка
І хтось у вічність тихо відійде.
Лиш сонце, як із золота тарілка,
Світитиме ще довго молоде.

Й народить знову благодатна мати
Богоподібне, світле немовля,
А там, де вчора рвалися гранати,
Вишневим цвітом забринить земля.

***

Поєми не придумав я сюжет,
Він народився у колісці ночі,
Коли зірки і місяць свій секрет
У снах мені повідали охоче.

Чомусь в ту мить я не збагнув,
Що треба хоч би щось занотувати,
Й коли світанок в шибку заглянув,
Не зміг усе до ладу пригадати.

Та із душі, неначе з джерела,
Ліричні строфи лунуть веселково
І дівка-Муза тихо підійшла
І усміхнулася до мене загадково.

І враз заграли роси на траві,
Мов самоцвіти з царської скарбниці,
І вірші народилися нові,
Дзвінки й пречисті, як вода-живиця.

А в них поеми осяйний сюжет
Й метафори, як радуга, святкові.
Знову поет відчув духовний злет
Й весняний клич надії і любові.

***

Вже щось змінити у житті не варто
І у минуле оглядатися не слід.
Стою в задумі, як чотар на варті,
Дивлюся з сумом на марнотний світ.

Скільки прожито, скільки пережито,
Скільки позаду пройдених доріг.
Уже тьмяніше моє сонце світить
І усихає під вікном горіх.

До мене простягає віти-руки
І мов шепоче тихо: «Захисти».
Із болем споглядаю його муки,
Але не знаю, чим допомогти.

Літа лягли на втомлені рамена,
І ними не поділюся ні з ким.
А десь буяє ярина зелена
І в когось підрастають дочка й син.

Голубить сонце колоски у полі
І спрагу угамовують дощі.
Й мені також де усміхалась доля,
Й троянди розцвітали у душі.

І дарував п'янке кохання й вроду
Такий магічний неба зодіак...
З джерел і досі п'ю живицю-воду,
Та спрагу не вгамовую ніяк.

***

Мій біль вас, звісно, не болить,
Моя сльоза не виїсть ваші очі.
До мене не прийдете у ту мить,
Коли душа від розпачу тріпоче.

Коли в зимові довгі вечори
До грубки пригорнуся, мов до любки,
Та тіло лиш зігрію до пори,
А серце не зігріється так хутко.

Вам байдуже – моє вам не болить,
Хоч іноді ще хтось поспівчуває.
Хто я такий, аби когось судить,
Кожен свій біль і смуток має...

А за вікном шалений буревій
В саду зриває яблука достиглі.
І відчуваю, як той шал стихій
Бентежить знову почуття остиглі.

Відчиню навстіж двері і вікно,
Хай протяг забирає мою смуту,
Бо жити треба якимось все одно,
Та вам моєї турботи не збагнути.

***

Налий мені, друже, отого вина,
Що вже скільки літ у пивниці.
Хай знову душа веселіє хмільна
Й розвидниться день у світлиці!

Присядемо разом на хвильку одну,
Своє ми уже відспішили.
Згадаймо квітучу бузкову весну
І хлопців, з якими дружили.

Згадаймо оте русокосе дівча,
З яким ми обидва кохались.
Й коли вас священник у церкві вінчав,
Мені ви лише усміхались...

Гойдались літа на колисці небес,
Зустрів я свою чорноброву.
І знову розквітнув в душі моїй без*
Й відчув ніжний трепет любові.

У парі удвох ми сягали зірок,
Зросили дочку і синів, мов соколи.
Блукаю у нетрях минулих думок,
Де нас ще голубила доля...

Налий мені, друже, старого вина,
Згадаймо отих, що кохали.
Єднають нас втрати й далека весна,
Де юності ватра палала.

---

* Бузок (діал.)

***

А небо, наче ворона крило,
У передгроззі зачалося тривожно
І вітру невгамовне помело
Пилюгу розвіває подорожню.

Зриває яблука і груші у саду
І хмари розганяє над ланами,
А я додому втомлений іду
І мозок переповнений думками.

Мені байдужі грози і дощі,
Люблю шаленство буйної стихії,
Та не люблю бентегу у душі,
Що в безнадії знову студеніє....

Та раптом дощ вперіщив із-за хмар,
Такий вже по-осінньому холодний,
Та він для мене наче Божий дар,
Хоч щось змінити у житті не годний.

Вже не спішу у затінок сухий,
Хай б'ють в чоло громи і блискавиці.
Не буду вже ніколи молодий,
Та словом ще дзвінкий, як криця.

***

Не називайте рухом метушню
Навколо того, що не варте й гривні.
Давно вже зрозуміло і коню
Оте, що й досі не збагнуть наївні.

І знов придумують велосипед,
Із вітряками затівають битви.
А рух – се поступи вперед,
Де іноді ідеш по лезу бритви.

Не кожен став Ейнштейном, чи Кюрі,
Не кожен десь на Марсі зробить кроки,
Але змайструй колиску дівчорі
Таку, щоб людям милувала око.

А ще прожити в злагоді зумій,
Зрости синів – достойних українців.
Се буде поступ у майбутнє твій
Й твоє життя, наповнене по вінця...

А я старався зупинити мить,
На бистрині побудувати греблю.
Стремління й досі у душі горить,
Та вже спустився із небес на землю.

Лише із серця, наче з джерела,
Ключами б'ють ліричні передзвони.
І не завершені життя мого жнива,
Та Муза ще приходить у безсоння.

***

(образок з натури)

Вовтузиться базарний мурашник,
Спекотна днина котиться в полудень.
Холодне пиво ситий чоловік
Посеред вулиці із пляшки дудлить.

Маленький хлопчик хлюпає в лице
Водичкою із струменів фонтану,
А в небі сонця золоте яйце
Своїм промінням ніжні квіти ранить.

Грибочки іще мокрі від роси
Принесли з лісу хлопчаки кирпаті
І мене просять на всі голоси,
Аби купив і засушив на свята.

Шукаю пильно афини з Карпат,
А жіночка підсовує лохину.
Якби дешевша, то придбати б рад,
Бо гаманець змілів наполовину...

Повільно п'ю із маркета «Джерельну»,
Та про джерельну із криниці мрію,
А сонце, мов розпечена пательня,
На Коломию жар-оливу лиє.

***

Пам'ятаю стежку попід ліс
І отави скошені покоси,
Як твою стару валізу ніс
До вокзалу я, хлопчина босий.

Паровоз чмихнув, неначе кінь,
Загримів залізними копитами.
Обірвалась долі волосінь
Між твоїм й моїм дитячим світом.

Скільки літ бузково відцвіло
Й прошуміло грозовиць над нами.
Вже стежина та поза селом
Заросла травою й полянами.

І дорослим став отой дїтлах,
Має бакси в гаманці і скрині,
А десь в підсвідомості й думках
Ще замріяний малий хлопчина.

І дівчата юні, наче цвіт,
В'ються, мов барвінок, біля нього.
А він парубкує стільки літ
Й вибрати не може ще нікого.

А у згадках стежка попід ліс
І отави скошені покоси,
Як оту стару валізу ніс
У полатаних штанях босий.

***

Коли задощило надворі,
Дивлюся крізь шибу вікна,
Як йдеш поміж дощ, моя зоре,
Доценту змокріла, сумна.

А вітер зірвав парасолю
І десь у грабину поніс.
Із брів твоїх фарба поволі
Струмками стікає на ніс.

Посиніли губи і вуха
І личко якесь вже рябе.
Скоріше прийди, цокотухо,
Нехай відігрію тебе.

Відмию від фарби і бруду,
В футболку свою одягну.
Не бійся, займати не буду,
А просто лиш раз обніму.

А потім засвітимо свічі
Й налиєм в бокали вина,
І я подивлюсь в твої вічі,
Де моря ясна глибина.

Коли вже ледь-ледь захмелієш
Й заграє веселка в очах,
Нічого з собою не вдієш
І в мене заснеш на грудях.

***

У гороскопи я не вірив зроду,
Сприймаю ворожіння жартома,
Та ще прогноз читаю на погоду,
Хоч до синоптиків довіри теж нема.

А десь у підсвідомості глибоко
Дрімають ще первісні відчуття,
І вірю й досі у прокляття й вроки
І на хресті святому каяття.

Можливо се наївно й забобонно
І щось таке присуще лиш мені,
А десь земля конає у агонії
І хлібодарське поле у вогні.

І град проклять на голови ворожі
Чому ті голови прокляті не відтяв?
Усе, як кажуть, у десниці Божій,
А Бог у небесах десь задрімав.

Не вірю, що покається плюгавий,
Кривавий карлик в зорянім кремлі,
Та вірю в силу зброї і державу,
Де люди наймужніші на землі!

***

Її ти не поспробуєш на смак
І не пощупаєш, неначе крам, руками.
Вона живе у вимірі над нами
Ніколи непідкорена ніким.

Її лише душею відчуваєш,
Якщо вона у тебе ще жива.
Здається, що таке слова,
А кожна буква радугою грає.

Поезії не пишуть віршарі,
Се янголи їм рими навівають,
Се квіти, що у серці розцвітають
І таїна з далекої зорі.

А хтось шукає в ліриці ганчів
І збоченням інтимність називає.
Та що він про кохання знає,
Коли в житті нікого не любив?

А я кохав до відчаю, до сліз,
Живу в поезії, словами не фіглюю.
Пегас мій до Парнасу не довів,
Десь по дорозі в Музи заночую.

***

Ярославу Я...

Вже мало друзів залишилось в мене,
Відсіялись оті, з ким випивав,
Та підлабузників, що хмелем вились,
Десь фатум часу вітром позмітав.

Вже не розкажую у кнайпі анекдоти,
Під кайфом, в сигаретному диму.
На три ключі змілів довір'я вотум
І за гріхи покутую вино.

Тепер фейсбушних друзів обнімаю,
Що біль не залишають у душі,
І суцього одного друга маю,
Що іноді терпить мої вірші.

Він мудрий, наче з біблії пророки,
Душею зраний, як лицар на війні,
І тайну слова пізнавав глибоко,
Яку пізнати вже пора й мені.

Його я завше зустрічаю радо,
Спілкуємось за чаєм, як брати.
А те минуле, що тепер позаду,
Я мусив якось з болем перейти!

***

Добре тямлю зелену будку
З таким милим написом «Хліб»,
Як займали ми чергу хутко
Й брали булку на кілька осіб.

Більше в руки одні не давали,
Всі бажали хоч скибку смачну,
А на Схід ешелони мчали
Деся в Маньчжурію, на війну.

Я стояв у старенькій куфайці
Та солдатам кашкетом махав.
З курника в мамі цупив яйці
І за них карамельки купляв.

Сьорбав суп з лободи і кропиви,
Ледь заправлений молоком,
І до школи ходив щасливий
Від весни до зими босяком.

Та душею твердів, як криця,
Подолав сто незгод і бід,
Але іноді знову присниться
Ота будка із написом «Хліб».

***

В мене теж свої є таргани,
Свої мухи плодяться у мозку.
Можу десь зірватись без вини,
А буваю і м'яким, мов з воску.

Йду крізь час і час іде повз мене,
Десь недолюбив, недокохав...
А вже листячко скидають клени
І скрипаль осінньої заграва.

Різним був – смиренним і упертим,
Щось надбав у світі марноти
І в шаленій світу круговерті
Сам себе зумів якось знайти.

Йду до світла з мухами своїми,
Їх тепер позбутися дарма.
Розмовляю іноді з глухими,
Як людей, що слухають, нема.

Прагну бути вищим над отими,
Що, мов хитрі ситі пацюки,
Щось мудрують в радах за дверима
І грабують неньку вже роки.

***

Мені стає щоразу інтересно,
Прагну збагнути таємничу суть,
Куди подіти тих, що враз воскреснуть
Й прийдуть юрбою на Господній суд.

Живих вже розвелосся до сто біса,
Голодних теж чимало на землі,
А тут із потойбіччя ще полізуть
Воскреслих душ настирливі рої.

Та проганяю сі гріховні мислі –
Так сказано у ветхих письменах.
Сиди, Іване, у м'якому кріслі,
Ти не пророк, месія, ні Аллах.

І не шукай сметани на кулешу,
І де поділись оті три кити,
Що на хребтах тримали землю вперше,
Доки Господь не наказав: «Лети!».

***

Мені байдуже, що зайшли дощі
І хмари опустили чорні крила,
Та не байдуже, що в твоїй душі
Затьмарилося знову, мила.

І сльози, мов росинки, на очах
Не змиє дощ, що за вікном дзюркоче,
А десь громи гуркочуть в небесах
І нас з тобою посварити хочуть.

Перед тобою, мила, завинив,
Коли десь загуляв із товариством,
Але пробачення уклінно попросив
Й подарував із перлами намисто.

А за вікном стихії каламуть,
Кремсають небо блискавиці-стріли.
Присядь, кохана, біля мене тут,
Ще не про все з тобою гомоніли.

Прийде світання і розвиднить мить,
Дощі відлинуть десь за небокраї.
Все, що боліло вчора, – відболить,
Й мені усе пробачиш – бо кохаєш!

***

Вона любила квіти польові,
На пелюстках ромашки ворожила,
З бешкетною босотою дружила
І з кониками гралася в траві..

А десь у затишку казки читала,
Сушила влітку збіжжя на тоці,
Й під стріхами ловила горобці,
Та в полі їх на волю випускала,

Дитинства безтурботного роки,
Пора розвою щастя і утіхи,
І падали під ноги, як горіхи,
Нам в літні ночі золоті зірки...

Літа минали – наливались груди,
У юнім серці відчувала трем,
І яюсь, як ішли ми під дощем,
Мене поцілувала палко в губи.

Та я ще до кохання не дозрів,
Розгублено дивився в її очі...
Відлинули за обрій наші ночі
І птах любові в небо відлетів.

***

Якби я міг спинити часобіг,
Змінити щось у побудові світу.
Якби в собі зневіру переміг
І не цурався сонячного світла.

Якби зумів відчути пульс землі,
Та звикнути до болю й крові,
І поміж хмарами, у неба на чолі
Побачив зірку віри і любові.

Та я давно не вірю у дива,
Хоч мріями ще лину, наче сокіл.
Життя свого завершую жнива,
Та ще від себе проганяю спокій.

Доки легені п'ють озон небес
І тішить сад осінніми плодами,
Несу крізь бурі й лихавиці хрест
До віттаря своєї долі храму.

І хоч не зміг спинити часоплин,
Та вірю, що прийде така хвилина,
Коли зійде на землю Божий син,
Аби судити за гріхи й провини.

***

На верби похилі залізе й коза,
А мовчання не завше золото.
Біль у когось загоїть й сльоза,
Інший словом гримить, як молотом.

Хтось крізь тьму веде за собою
Безтурботну юрбу глухих,
Що стояли немов за стіною
І не знали проблем світових.

І те гасло: «Моя хата скраю!»
Від біди уже їх не спасе,
А за обрієм небо палає
Й смерть крилата ракета несе.

Десь відспівують хлопців у храмах,
Що підкошені впали в бою,
Що востаннє німими вустами
Поцілують неньку свою.

І крізь бурі, громи й блискавиці
На весь голос волаю у світ:
– Будьте прокляті, кляті убивці,
Що прийшли із мокшанських боліт!

***

Наступить мить і перейду между
Поміж марнотним світом і духовним.
Що Вищим силам я тоді скажу,
Коли душа моя гріхами повна?

Коли ще за життя не відмолив
Свої провини перед небесами
Й чомусь уже з дитинства не любив
Поклони бити у старому храмі.

Бо не сприймаю в ризах пастирів,
Що міфами ще з правіків зомбують
І за елеєм – про смирення слів
У сьогоднішні наче не існують.

Не чує їхніх молитов Господь,
Орду вогнем пекельним не карає,
А я сягаю зором до висот
І Вищий розум про любов благаю.

Колись він сотворив сей світ
І освятив землі твердиню й неба.
Йому молюся вже чимало літ,
Іншого Бога для душі не треба.

***

Спекотний день за обрій відлетів,
Дарує прохолоду надвечір'я.
Десь білий голуб на калину сів
І мене просить вийти на подвір'я.

Де перша зірка в небесах горить
І сонце у конвульсіях конає,
Де липень у дорогу вже спішить,
Та у карету хмари запрягає.

А дні стають коротшими на мить,
Зміліла літа осяйна дещиця.
Не прагну я ще липень відпустить,
Хай зігриває душу і світлицю.

Бо скоро серпень стане на поріг,
Туман розстелить на студені роси,
А місяць звисить над землею ріг
І вутлі трави на отаву скосить.

Медовий Спас прилине у мій дім,
Плодами саду щедро обдарує
І пролунає урочистий грім,
Що свято Перемоги провіщує!

***

Коли від крові хижіють світи
І на полях кривава косовиця,
Прийди, надіє, у душі світлицю
Й дорогу віри сонцем освіти.

Прийди до мене у пору світання,
Прийди вночі, як падають зірки.
Прийди тоді, коли востаннє
Безвір'я трунок питиму гіркий.

В житті пізнав я злети і падіння,
Був під конем, був і на коні,
Душі весняної барвисті пломеніння
Переливав в поезії й пісні.

Десь іноді нудьгую за минулим,
Як від кохання юного хмелів,
І в те, що накували десь зозулі,
Чомусь наївний вірити хотів...

А небо розчахнули блискавиці
І кров'ю переситилась земля.
В руках тримаю доленьки синицю,
Та виглядаю з неба журавля!

***

Не вірю, що насупить така мить,
Коли умовностей розвіються тумани
І свічка долі тихо догорить
Опівночі, а. може, на світанні.

Холодна тьма нависне над чолом
Із вічності бездонної криниці.
Залишу світ із сонячним теплом
І спалахну небесною зірницею.

Та доки відчуваю твердь землі,
Прогнози зодівка не сприймаю.
У вирій проводжаю журавлі,
А в березні із вирію чекаю

Лише б душею я не скрижанів
В самотині, у нічку-колядницю.
Дивлюсь не фотографію батьків,
Таких ще молодих і світлолицих.

Вуста безмовно шепотять слова
Молитви, що навчила мене мати.,
А спогади бринять, мов тятива,
Й мене чомусь не хочуть залишати..

***

Не мав я вуйка у Канаді,
У Штатах родичів не мав.
За довідкою із сільради
Новенький мотоцикл придбав.

А жінці хустку шалянову
Продав мені Петро-сусід,
Що із Нью-Йорка йому знову
Прислав в посилці його дід.

Він вірив, що траву пасемо
Ми у «совіцькому раю»
І в плуг запряжені оремо
Тепер вже землю не свою.

За дідові хустки й доляри
Петро палаци збудував.
На «жигулях» новеньких з жаром
Селом підхмелений літав.

Та іноді ще дідусеві
Писав в Америку листи,
Як тяжко жити в «есесері»,
І знов посилокки просив.

А я не мав вуйків в Канаді,
В Нью-Йорку дідуса не мав,
Та завше був щасливий й радий,
Що без Америки й Канади
Добра надбав і хату збудував.

***

Наступить мить, прийде пора
До храму вічності мене покличуть,
Де все таке незвичне й таємниче
І лише зорі, мов свічки горять.

З собою не візьму нічого,
Все, що надбав залишу назавжди.
Лише цвістимуть навесні сади,
Яким віддав частину серця свого.

І внукам десь повідають сини,
Що був дідусь веселим і завзятим,
Любив хильнути чарочку на свята,
Та за невдачі лиш себе винив.

Бабусі ніжно дарував троянди,
На уродини, в березневий день.
І серед різних запальних пісень
Любив оту, – де розцвіла лаванда...

А на світлині я ще молодий,
Волосся в'ється над чолом русявим.
Прийде пора – відлине моя слава
У вічності глибини назавжди.

***

Така сакральна ночі тишина,
Що чути шепіт листячка калини
І ясні зорі, в небі темно-синім,
Мов бригантини линуть до вікна.

Чумацький шлях безмовно мерехтить,
Вуста німі, наче гранітні плити.
Якби сю тишу в пісню перелити,
Та тишина у пісні не бринить.

А місяць рогом буцає зірки,
Немов овечок з рідної отари,
І полонили дивоночі чари
Мої бентежні мрії і думки.

Ще буде знову шепотіння трав,
Калини китиці зарум'яніють дивом,
Та згадую, як був уже щасливим
В ту ніч, коли під зорями мовчав.

***

Мені байдуже, що дощі осінні
Повзуть, мов змійки по сумнім вікні,
Що вже в стодолі, на духмянім сіні,
Не буду спати, як у літні дні.

Мені байдуже, що тумани босі
Лягли спочити на сухій стерні,
Та не байдуже, як у душу осінь
Підступно підкрадається мені.

А в квітнику барвисті чорнобривці
До сонця нахиляють голівки
І вітер грає на дзвінкій сопільці
Й бентежить моє серце і думки.

І прошу небо аби дало силу
Ще перейти крізь грози і дощі,
Бо вже в польоті не тримають крила
І щось тривожне тенькає в душі.

***

*Внукові Тарасикові
і його нареченій Аміні*

Кують зозулі і цвітуть каштани,
Обручка сонця в небі голубім.
Величний день – юних сердець єднання
Мене покликав у весільний дім.

Дивлюся в світлі очі наречених,
Де жар кохання ніжно пломенить.
Хай соловейки у гаях зелених
Для них співають у святкову мить.

Хай у весільнім вальсі захмеліють
Серця заб'ються дзвінко в унісон.
Нехай на крилах сподівань і мрії
Полинуть в парі у казковий сон.

Хоч травень непривітний і холодний,
Та розцвітають ружі і бузок...
Веселки щастя зичу вам сьогодні
І діточок, як в небі зірочок!

Тарасику, шануй свою дружину,
Вас об'єднали Божі небеса.
Славна країна, де міцна родина,
Де у пошані вірності краса.

17-18.05. 2025 р.

***

Ще так ніколи не цвіли сади
Й зозулі так ніколи не брехали.
В травневім небі місяць молодий
З собою кликав в заповітні далі.

Хотілось відірватись від землі,
Полинати в міжзор'яну стихію...
Та як залишу в рідному селі
Своє кохання – ластівку Марію.

Вона така наївна, як дитя,
Від доторків шарілася, мов ружа.
Здавалося, любов на все життя,
Але чомусь став інший її мужем.

Десь за туманами бузкової пори
Легендами зоріють наші ночі,
А вже зухвалі молоді вітри
Цнотливі трави на порі толочать.

Й зозулі знову брешуть, як колись
Стрункі смерічки підростають в лісі.
А в снах мене запрошує у вись
Рогатий місяць – парубок-гульвіса.

***

Була весна і сакури цвіли
На міні-п'ятачку у середмісті,
Та бджоли понад цвітом не гули
Й дощі кислотні падали на листя.

І снилася їм сонячна весна,
Рідна земля, де сестри розцвітають.
І ніжна гейша в кімоно сумна,
Що пелюстками сльози витирає...

А навкруги в базарній метушні
Байдужі очі сонних перехожих.
І чомусь сумно на душі мені,
І трохи шкода сотворінь сих Божих.

Чому в людей у серці хоч на мить
Не озовуться сонячні кларнети?
А сакура рожево майорить
Й дарує рими молодим поетам.

Та промине цвітіння дивина,
Відлине літо десь за журавлями.
У середмісті сакура сумна
Розвіє листя буйними вітрами.

***

Сірі хмари опустили крила,
Дощ студений дрібно моросить,
А вже яблуні в саду відцвіли
І жасмин чомусь на духмянить.

На світанку в квітнику тюльпани
Заховали личко в пелюстки.
Що ти, травню, виробляєш з нами,
Чом такий навіжений й лихий?

Котик Мурзик проситься до хати,
І шкребеться лапкою в поріг.
І застиг у позі винуватій
Під вікном задуманий горіх.

Десь у вулику сумують бджілки,
Виглядають сонячну блакить.
Й вітру надокучлива сопілка
Нотами осінніми бринить.

А у мене затишно в світлиці,
Кава вистигає на столі.
І складаю в суд небес петицію
На батярські жарти майові.

***

Ще вчора ніжився у сонячній купелі,
Бузок вливав тестостерон
І розмаїті солов'їні трелі
Кудись у невідь забирали сон.

Травнева втіха молодила тіло,
В душі троянди радості цвіли...
А на світанку небо почорніло
І громовиці в небі загули.

Та раптом дощ, мов струни на гітарі
На всі лади тривожно забринів...
Ущент промоклий йду по тротуарі,
Бо парасолю вдома залишив.

А дощ стікає по рідкім волоссю,
За пазуху сповзає, як змія.
І в якусь мить мені здалося,
Що поміж хмарам – пророк Ілля.

Його зіниці холодом налиті,
В руках і блискавиці, і громи.
Нехай побіситься – йому не зупинити
Легітний поступ ніжної весни.

***

Десь ракети, немов шуліки,
Полювали на літаків,
А з небесних весняних засіків
Дощ студений на землю лив.

Шаленіла бузкова повінь
І черемхи п'янив аромат.
Захмелілий й надіями повен
Йду в травневий рожевий сад.

Білі яблуні, мов бригантини,
Вже під ноги скидають цвіт.
І у шлюбнім віночку калина
Запишалася на весь світ.

А десь в небі ракети-шуліки
Полювали на літаків,
Та навіки змикались повіки
У полеглих в боях юнаків.

І де падали крапельки крові
На студену травневу росу.
Заплетуть колись квітку любові
У дівочу русяву косу.

***

Вже опадає білий цвіт в саду,
Лише бузок ще духмянить і квітне,
Мов білий птах відлинув квітень
І не залишив в небесах сліду.

Але він був зі мною у свій час
І шаленів дощами і вітрами,
А іноді кружляв ще над ланами
Із сніговицею повільний вальс.

Врешті збагнув, що годі пустувати
І сонячними барвами розцвів,
Про Перелесника і Мавку розповів,,
Та запросив на Великодне свято...

Дякую, квітню, що зі мною був,
Що співчував в сумні хвилини болю,
А уже травень лагідний поволі
На колісниці сонячній прибув.

Чим нас потішить сонячний юнак,
Що подарує у прийдешні миті?
Чекають миру матері і діти,
Чекають з неба Благовісту знак!

***

Усе минає, й ця весна мине,
Зітруться з часом протиборства грані,
Та в світі, де не буде вже мене,
Косиця сонця в небі не зів'яне.

І не забудуть тих, що відбулись,
Що йшли в атаку на орду звірину,
Що впали, мов підкошені колись
За волю і свободу України.

Онуки їхню славу пронесуть
Крізь ночі й дні бентеги і розвою,
Коли уже травою поростуть
Окопи й бліндажі на полі бою.

Вони ще тямлять бойовища шал
І тих, що світ собою захистили.
Зорею світить бойова медаль,
Яку посмертно дідові вручили...

Усе минає – з часом біль мине,
Але повільно заживають рани.
Коли не стане на землі мене
Зійдуть з небес герої-великани!

***

Відквітувала черешнева мить,
Нектар із цвіту у бджолиних сотах,
Та ще черемха ніжно духмянить
І великоднє сонце в позолоті.

Рожево йона цвітом лебедить,
А десь горіх красується в сережках.
Яка велична, неповторна мить
Душа мов розговілася нарешті.

Легені п'ють озону аромат
І благовіють від зела причастя.
Уже давно отак не квітнув сад,
Не дарував мені хвилини щастя.

Щодень надіюся на мить,
Коли воскресне із руїн країна.
А десь на сході ще земля горить
І хлопці підриваються на мінах.

А сад цвіте під залпи канонад,
Під сто смертей і ріки крові.
Коли вже лоно жінки немовлят
Лелітиме у мирі і любові?

***

Весняний дощ легітний, наче блюз,
Над світом лине сонною нудьгою.
Десь у березах сік уже загус
Й черешні в білоцвітному розвої.

А хмари, наче ворона крило,
Безсило опустилися на вишні
І підмітає вітру помело
В саду пожухле листячко торішне.

Чекає бджілка сонця і тепла,
Про щось вістує над вікном пташина.
І вже зелену хустку одягла
Святкова великодня черемшина.

Скоро й вона вже цвітом забринить,
Зачарує душу дивним ароматом,
А дощ весняний дрібно моросить
Й маленька пташка проситься до хати.

Впущу її в отворене вікно,
Може, та пташка якусь звістку має
Від тої, що полинула давно
У райський сад, де янголи співають.

***

Відсніжила квітня смотолока,
Знову сонце коронує вись
І підгледів якось краєм ока,
Як берізка з дубом обнялись.

Десь у парі лебідь і лебідка
Легкокрило линуць в небесах.
І кохання розцвітає квітка
У пташиних молодих серцях.

Вже черемха листячком несмілим
П'є нектар із сонячних ключів.
І вітри, що вчора так шаліли,
Мов отару зачинили в хлів.

Білу хустку одягла черешня,
Вишенька, мов дружка у вінку,
І відчув я у душі нарешті
Розвесняну музику дзвінку.

Пригорнусь до яблуні в садочку,
Що живицею хмеліє від землі.
Й на Великдень одягну сорочку,
Що дружина вишила мені.

А на ній узорі волошкові,
Мов зіниці тої, що була
Оберегом вірності й любові,
Пристаню надії і добра.

***

Було по всякому – сміялися і плакали,
Любили й зневажали у свій час
І зорі віщували, мов оракули,
Тривожні злами у житті не раз.

Та ми не зачинялися у мушлі
І зневажали світу марноту,
І ніжністю коханої зворушені
Збагнули істини святої простоту...

Як мало треба, щоб веселка доли
Заграла барвами в зневіреній душі
І розцвітали, як волошки в полі,
Метафорами думи і вірші.

Щоб сонце зустрічати на світанні,
Де роси-діаманти на траві,
Та захмеліти тільки від кохання
І усмішки із-під дівочих брів...

Було по всякому – сміялися і плакали,
У кожного була своя любов,
Та лише тим розквітла доля маками,
Хто у душі зневіру подолав.

***

Той день поміж слизьких дощів
Такий вже по весняному погожий,
А він повіки зболені склепив
Й навик покинув світ тривожний.

Помер учитель – світла голова,
Веселка мудрості погасла у світлиці.
Вже усмішка весела і жива
В примружених очах не заіскриться.

Останні почесті колеги віддають,
Криниця сліз зміліла у дружини.
Скорботні квіти вже не розцвітуть
Біля холодної німої домовини.

А син чомусь приїхати не зміг,
З отих країв, що десь за океаном,
Вже татові не вклониться до ніг
І не загоїть в своїм серці рану...

Помер учитель – батько, сім'янин,
Повний надій, наче земля весняна,
А в небі линув журавлиний клин
Назустріч сонцю і новим світанням.

***

На отій вулиці горішній,
Де так співали солов'ї
Вже повсихали старі вишні
Й сліди згубилися твої.

І віднайти я їх не в силі,
А в спогадах цвітуть сади
І ти, усміхнена і мила,
Й над нами місяць молодий.

Не дозволяла й поцілунку,
Тремтіла пташкою в руках...
Рум'яне личко, як галунка,
Й безодня неба у очах.

Наївне юності кохання,
Що ніжне, наче первоцвіт,
Мов ясна зірка у тумані,
В моїй душі вже скільки літ...

На оту вулицю горішню
Ще прагну іноді прийти.
Колись на ній я був безгрішний
Кохав дівча і цвіт на вишні,
Тепер давно вже не святий!

***

Я вже нікуди не спішу,
Архіви пам'яті гортаю.
В думках ще іноді грішу,
Але про се ніхто не знає.

Будильник, наче експонат,
В старім креденці* на полиці.
Своє він відслужив стократ,
А я ще не здаю позиції.

В туманах росяних бреду
На ті лани, де сіножаті,
Де я русалку молоду
Зумів у себе закохати.

І у купальську теплу ніч,
Як ми шукали дивоквітку
Плаття упало з її пліч
І стала жінкою лебідка.

Гортаю пам'яті альбом,
Вдивляюся в старі світлини,
А сніг кружляє за вікном,
Хоча вже квітня половина.

Та не сумую й не спішу,
Чекаю травня і розвою.
І у фесбуку напишу:
– Діди, шикуйтеся за мною!

***

Було по всякому – сміялися і плакали,
Любили й зневажали у свій час
І зорі віщували, мов оракули,
Тривожні злами у житті не раз.

Та ми не зачинялися у мушлі
І зневажали світу марноту,
І ніжністю коханої зворушені
Збагнули істини святої простоту...

Як мало треба, щоб веселка доли
Заграла барвами в зневіреній душі
І розцвітали, як волошки в полі,
Метафорами думи і вірші.

Щоб сонце зустрічати на світанні,
Де роси-діаманти на траві,
Та захмеліти тільки від кохання
І усмішки із-під дівочих брів...

Було по всякому – сміялися і плакали,
У кожного була своя любов,
Та лише тим розквітла доля маками,
Хто у душі зневіру подолав.

***

Холодна мряки пелена,
Мов простирадло понад ланом.
Пливуть, клубочаться тумани
Й не віриться, що це весна.

А березень якось ліниво
Вже відлітає в далечінь
І квітень, мов рожевий кінь,
Шовкову розпускає гриву.

Дзвенять струмочки голосні,
Плакучі верби чешуть коси
І вітер з даліни доносить
Журливі бусликів пісні.

Плаче поранена береза,
Сльозою скапує в траву.
У світі, де тепер живу
Не прагну бути вже тверезим.

Де сіра мряки пелена,
Мов бабина стара верітка,
А сонце зачинили в клітку
Й сумує дівчина-весна.

***

Опадають півонії
Запашні пелюстки.
Чом у тебе в полоні я,
Чом бентежні думки?

А в саду, над калиною,,
Шепотіння вітрів
І за обрій відлинула
Пара двох голубів.

Не повернуться горлиці,
Не чекай, не проси.
Тихо в'януть на сонці
Діаманти роси.

Облітає півонії
Ніжний цвіт на траву.
Хоч у тебе в полоні я
Іншу жінку люблю.

А у небі вже літечко
І волошки в житах,
Розцвіте ніжна квіточка
У коханих очах.

***

Сей літній дощ і блискавиці-стріли,
Баси громів, що линуть із-за хмар,
Світанок потривожити посміли
І сні солодкі проганяють в даль.

А небо, наче греблю отворило
І лле струмки студеної води.
І споглядає на Господнє диво
Горобчик жовторотий молодий.

Ще не зміцніли його ніжні крильця,
Аби в грозу продовжити політ.
А небо блискавицями іскриться
І чорні хмари заслонили світ.

Пожухлі трави спраглими вустам
Цілунками торкаються небес
А десь стихія буйними вітрами
Толочить житній колос і овес.

Та у шаленстві бурі й громовиці
Є щось таємне, грізне й неземне.
Озон небес вдихаю, мов живицю,
Вітри надії вдаль несуть мене.

***

А хмари розродилися дощами,
У небі блискавиці і громи.
І горнутья зеленими руками
До яблуні, мов діточки до мами,
Дві вишеньки в саду за ворітьми.

Ще духмяніють липи-старожили
В старому парку посеред села.
Та уже спеки птахи вогнекрилі
За обрій надвечірній відлетіли
І пір'я розгубили із крила

А дощ поволі краплями лоскоче
Спраглі вуста пшеничних колосків.
І вітер, наче буйний кінь толочить,
Червоні маки і волошок очі,
Та вутлі трави втомлених ланів.

***

Від спеки задихається земля
І колорадська нечисть на городі,
А серпень уже лине іздаля
І линю каже: «Уступися, годі!».

Тепер мої права і булава,
Мов воєвода, буду панувати.
Дощу чекає молода трава
І в просить в неба ласки й благодаті.

Духмяні липи тихо відцвіли,
Вітри присіли на міцні коліна
І у стодоли ґазди завезли
Така п'янке, із різнотрав'я сіно.

Та чомусь сумно, що вже відбулись
Купальські ночі і жнива пшеничні
Й полинули десь у небесну вись
З осіннім сумом журавлі величні..

Ніхто не зупинив ще часоплин,
Стрічаю серпень на високім ґанку
І доки тішить літа голубінь
Буду хмеліти в росяних світанках.

***

Земля ущерть напоєна дощами
Під сонцем благовіє, мов дитя
Й окрилені легітними вітрами
Зелені свята у село летять.

Десь ластів'ятко крильцями тріпоче,
Жасмину лине ніжний аромат
І зорі – такі ніжні, і урочі,
У подорож за місяцем спішать.

Про що вони безмовними вустами
Шепочуть між собою в небесах,
Де наче бачу образ тата й мами
Із вічним смутком в зболених очах.

Прийду на Трійцю на сумну могилу,
Із липи гілочку зелену принесу,
А на світлинах очі такі милі
Й півонії п'ють вранішню росу.

Воскова свічка вогником у душу...
Який жорстокий, невблаганий час,
Але ще жити на сім світі мушу
Бо хто, батьки, помолиться за вас?

Весняно-літній блюз

Трави гойдає вітру колиска,
Травень минає – літо вже близько.

Мліють черешні, дощиком вмиті,
Сонце нарешті сяє з блакиті.

Кружляють зорі з місяцем в парі,
В світі прозорім блукають чари.

Лоно дівоче – квітка бажання
В мареві ночі – зірка кохання.

Травень відлинув за небокраї
Літо у скрині роси збирає.

***

Після дощів привільно на душі,
Примружилося сонце винувато,
А десь вже до жасминових кущів
Весела бджілка лине, мов на свято.

І буде мед духмяний, як жасмин,
Розквітне знову квітка туберози*.
Благаю небо, щоб вернувся син
До матері, що виплакала сльози.

Аби зоря Вікторії** зійшла
Понад руїнами моєї України
І сонячна жар-птиця із крила
Зронила миру золоту пір'їну.

Бо вже мертвіє зболена земля,
Зелена кров на грудях закипає.
В руках тримає жінка немовля,
Що рученьки до сонця простягає.

І світиться в дитини ув очах
Веселка долі, радості й надії...
Коли прилине янгол, наче птах
І квіти миру на землі засіє?

---

* Квітка – королева ароматів, раткірані (індійською)

** Вікторія – богиня перемоги (міф,)

***

(предтеча осені)

Димить туманами стерня,
На травах грають срібні роси
Й лягла отава у покоси
Під гострим лезом косаря.

Якось так тихо й непомітно
Уже стають коротші дні,
Та ще мене голубить літо
І квітнуть ружі чарівні.

Достиглі яблука червоні
На землю падають вночі
І хмари, наче сиві коні,
Несуть з-за обрїю дощі.

В польоті догоряють зорі,
На зміну дню приходять ніч,
І сонце хирляве і кволе
Так гріє, як старенька піч.

А десь вже осінь рудокоса
Стоїть на зоряній межі.
Іду по росяних покосах,
Несу їй сонячні коржі!

***

Жнива забрали в осінь журавлі,
Та ще зернятка десь знаходять миші,
І стеляться тумани по землі
У світанковій, прохолодній тиші.

Зелені коники стрибають у стерні,
Допоки скиби не лягли з-під рала.
Вітер-смичок на голосній струні
Сонату осені наспівує помалу.

А осінь у вохровому вінку,
Немов вдова, що прагне ще любові,
Кружляє у шаленому танку
Ї веде з вітрами приятну розмову.

Вальсують плавно кленові листки,
Які зірвав із верхівіття вітер...
Несу в десницях втомлені роки,
Іду з надіями до осені із літа.

І не чекаю манни із небес,
З джерел первісних п'ю живицю.
А на раменах мій нелегкий хрест
І у туманах доленьки зірниця.

***

Іду до осені, а осінь йде до мене,
Зустрінемося з нею на межі.
Лише мені допіру не кажіть,
Що вже не буду, наче клен зелений.

Хай подумки полину в далечінь,
У світ весняного розвою і кохання,
Де прохолодні роси на світанні
Моєї долі ще толочив кінь.

Де строфами бриніли літні ночі
І зорі з неба падали до ніг,
Де у душі наївність переміг
І покохав її зелені очі.

Іду до осені, а осінь йде до мене,
Дивлюсь крізь призму посивілих літ.
Душею не сприймаю осей світ,
Та вже не буду, наче клен зелений.

***

Вночі дощило, вітер обривав
Достиглі яблучка, на яблуні крилатій,
Мені думки осінні навівав
І скиглив жалісливо й винувато.

Повзли краплини змійками по склі
І сон блукав у затишній світлиці,
А місяць заховався десь в імлі
І жартував із юними зірницями.

Чомусь не спалося в ту ніч мені
І рими нуртували, мов джерельце.
Студений дощ, на голосній струні
Ще награвав своє осіннє скерцо.

А на світанку вітерець затих,
Вийду на ганок, сонце привітаю,
А Мурчик зову на диван приліг,
Тихо мурликає і ще дрімає.

***

Мене гойдала долі течія
У човнику маленькому без весел,
Хоч проминуло сотні днів і весен,
Та ще лину в невідомість я.

А вже осінні залягли тумани
Й розвіялись казкові міражі.
Між вічністю й любов'ю на межі
Стрічаю знову сонце на світанні.

Милуюся, як сиві журавлі
Ключами линуть в ріднім піднебессі.
Заплющу очі, і на мить здається,
Що теж вже відірвався від землі.

А вітер дзвонить у мосяжне листя,
Що із черешні падає в траву
І вдячний долі, що іще живу
І над чолом моїм рояться мислі.

Іду крізь осінь в шатах павутин,
Збираю щедрі, золоті ужинки.
Пливуть у небі кораблі-хмаринки
І не зупиниш їх легітний плин.

***

Блукає бузюк по стерні,
Над ланом стеляться тумани
І вже коротші стали дні
Й студені росяні світання.

А літо ще в календарі
Останні сторінки гортає,
Й купують ранці й букварі
Тим, кого школа вже чекає.

В садочку яблуневий шал
Стигли плоди вгинають віти
І огортає душу жаль,
Що ще одне минає літо.

Що скоро з прив'язі вітри
Зірвуться, наче пси скажені,
І посумніють явори
Й вохровим стане світ зелений.

Та ще надіями живу
На щедрість бабиного літа.
Мов Фенікс у вогні горю,
Щоб відродитись білим цвітом.

***

Пакуй валізи, листопаде,
В карету вітер запрягай,
Покої золотого саду
В тумані сивім залишай.

Вони такі вже непривітні,
Немов прокурений перон,
Де навіть птахи перелітні
Не тріпотять сумним пером.

Скоро сніжинки-лебединки
Кружлятимуть тут білий вальс
Та заірже десь знову дзвінко
Мій нестриножений Пегас.

І понесе в різдвяне диво,
Де срібні крижані мости,
Де був колись таким щасливим
Й до мене пригорталась ти.

Пакуй валізи, листопаде,
Пора за обрії, пора.
За пеленою снігопаду
Різдвяна світиться зоря.

***

Осінній ранок дихав прохолодою,
Туман стелився сивим молоком.
Вдихаю свіжість неба з насолодою,
З вікон на волю випускаю сон.

Умиюся водичкою з джерельця,
В якій купався місяць уночі,
А з гілки стигле яблучко зірветься
І по траві покотиться в куці.

І не зупинить вічний рух планета,
Ріка в зворотний бік не побіжить,
Лише у серці сивого поета
Щось тихим болем знову защемить.

Бо відчуває вже осінню смуту,
Холодну мряку й передзвін дощів.
Вохрова осінь світом баламутить
І проводжає в ирій журавлів.

Достиглі яблука у кошики збираю,
Прагну спинити світанкову мить...
Іржаве листя у саду кружляє,
Але чомусь у вирій не летить.

***

Постуденіло... Вже москалик-вітер
Останнє листя з дерева зірвав.
Сумні голівки похилили квіти,
Пташиний спів не лине із дібров.

О, листопаде, газдо й воєводо,
Ти був такий привітний і благий.
Подарував плоди шипшини й глоду
Й мене гойдав у мареві надій.

Тепер чомусь похмурий і студений
І такий злющий, як голодний пес,
І вже не усміхаєшся до мене
Очима сонця із небесних плес.

А десь здалека чую голос віщій:
– На все в природи є своя жура...
Красуні-осені присвячував я вірші,
Тепер царівні сніговій – пора!

***

Се ще осінь, мила, осінь,
А в очах твоїх зима,
У русявому волоссі
Срібним скарбом сивина.

У гаях співає вітер
Пісню наших вечорів.
Він сльозу на віях витер
І у далеч полетів.

Не повернеш, не здогонеш,
Як літа наші дзвінкі.
Клен самотній листя ронить,
Мов дукати золоті.

Назбираю їх у скриню,
Заховаю до весни.
Прилітай, моя пташино,
Хоч зірницею у сни.

Се ще осінь, мила, осінь,
А в очах в тебе зима.
Заплету у твої коси
Місяченька діамант.

***

А восени, – як восени
Сумні думки, бентежні сни.
І вечір в чорному плащі
З-за обрію несе дощі.
А десь несмілий морозець
Примірює зими вінець
Й частіше проситься до хати
Грайливий Мурчик волохатий.
Чарують ягідки шипшини
Й кармінні ягідки калини.
А десь ще яблучка червоні
До мене просяться в долоні.
І тихо лине до вікон
Прощальний осені шансон!

***

Осіння нічка на перекличку
Кличе сузір'я й малу зірничку.

Місяць в крисані пливе в тумані
Такий ще юний, як легінь файний.

Вітри зі свистом кружляють листом,
Приносить вісті з села до міста.

Скарби вохрові в садах й дібровах,
А ніжне серце прагне любові.

Десь срібні роси збирає осінь
І заплітає в моє волосся.

Пташкою лине – дарує рими
І в снах голубить якимось незримо.

***

Дощі, такі настирливі дощі,
Мов слимаки повзуть у каламуті,
І щось тривожне дзенькає в душі,
А що – не можу ще збагнути.

А десь у горах, кажуть, випав сніг,
Сховав гриби під скатертину білу
Від грибників, що, наче згряя бліх,
У ненажерності своїй не знають міри.

Сумують чорнобривці в квітниках,
Додолу ружі голови схилили.
У сірім небі запізнілий птах
Студені сутінки несе на крилах.

Скрипить планети предковічна вісь,
Та все ж планета крутиться одначе.
Й ніхто мені чомусь не відповість
За ким ся осінь так дощами плаче.

***

Марчіє день в осінній смуті,
Дощі холодні у вікні,
В небесній сірій каламуті
Хмари колотяться сумні.

Зриває вітер парасолю
У дівчини, що десь спішить.
А за вікном на видноколі
Ще сонце зблиснуло на мить.

І в серці радість стрепенулась,
Запраглось літнього тепла,
А літо в ирій повернулось
На білих крилах журавлят.

Та в осені свої принади
І свої вибрики також.
В світлиці золотого саду
Гостює непривітний дощ.

Я так його чекав у спеку,
Як мліли спрагою сади,
Як зморені старі лелеки
Літати вчили – молодих.

***

Я знав, що літо відгорить
Й прилине осінь жовтолиста,
А уже тиждень, як дощить
І вітер листя рве зі свистом.

Й несе його у далечінь,
Де ще світліють небосхили,
Де горобці «цвінь-цвірінь»
Співають так весело й мило.

Там я у спогадах живу
Таких ще літніх і зухвалих
І зорі падають в траву,
Де ми з тобою покохались.

Я знав, що літо відболить,
Що осінь ляже на рамена.
Та прагну знову у ту мить,
Де літо і зелені клени.

Де ти така ще молода,
Закохана, наївна й щира,
Й прозоре небо, як слюда,
В твоїх очах зоріло, мила.

***

На Святий вечір у мої сни
Прилинув янгол десь із пітьми.
Покуштував він дванадцять страв
І щось таємне мені сказав.
Та я почув лиш обривки слів,
Які збагнути ще не зумів.
А сивий янгол змахнув крилом
Й полинув в нічку, що за вікном,
Де вже світились різдвяні зорі
Й колядували небесні хори.
Про що той янгол мені сказав
І до світанку не розгадав.
Може колись ще перед Різдвом
Прилине знову янгол у сон.
Відчинить двері у дивосвіт,
Де я почую на все отвіт.

***

Я у вертепі завше чортом був,
Корону янгола не мріяв одягнути,
Бо в ролі тій стихії дух відчув
І білим світом довго баламутив.

До янгола тоді ще не доріс
І не пройшов чистилиця обряду,
Доки життя мого тугий заміс
Не дав якось зухвалості тій раду.

Та крила янгола уже не одягну,
З вертепом не піду колядувати.
Лише у згадках в ту пору війну,
Як нас вітали у святковій хаті.

Як дівчинки цікаві оченята
Світилися, як зорі з-за ялинки.
Хіба я знав, що із того дівчати
Для мене виросте найкраща жінка.

Що подарує двох синів і дочку,
Зігріє у зимові холоднечі....
Вдягну, ще нею вишиту сорочку,
І в сина повечеряю в Святий вечір.

***

Зимовий день, мов скіпка, дотліва,
Небесний млин петлює сніговицю.
Блукають тіні в темряві світлиці,
Весело в грубці тріскотять дрова.

Десь на опічку вистигає кава
Воскова свічка ледве мерехтить,
І ситий кіт тихенько муркотить
На ліжнику пухнастому на лаві.

А світ такий натужений й чужий.
Міраж надій розвіявся з вітрами.
Не хочу відати, що буде з нами,
П'ю гіркуватий кавовий напій.

Повільно лине ночі часоплин
У «телику» застигли мікрохвилі.
А в згадках бачу твої очі милі,
Що неба випромінювали синь...

Зимовий день, мов скіпка, дотліва,
Туман лягає сірим простирадлом
І темрява важка, немов кувадло,
На землю перевтомлену лягла.

***

Ранкова паморозь понад землею,
Мов баби Анни пізня сивина.
Дивлюся на світлину, де ще з нею
У день святковий вся наша сім'я.

Сестра із чоловіком, мама й тато,
Моя дружина в шлюбному вінку
І я – такий щасливий й винуватий,
Що всім створив оказію таку.

А на траві – племінники-хлоп'ята,
Весело зазирають в об'єктив.
На се весільне і величне свято
Їх вуйко-наречений запросив...

Літа, літа, які ви швидкоплинні,
Які жорстокі в поступі своїм.
Десь у безмежжі мама й тато нині
Й моя дружина в небі голубім.

Давно немає шваґра й баби Анни,
Сестра Марія у благих літах.
А над землею зірочка різдвяна
Уже засяяла у Божих небесах.

Приїдуть внуки і заколядують
Сльоза з очей сніжинкою впаде...
Може й дружина ту колядку чує,
Та частувати внуків не прийде.

***

А чи літали ви колись у снах,
Купалися у росах на світанні?
Чи відчували на своїх вустах
Нектар цілунку першого кохання?

Чи мліли, як черемхи білий цвіт
П'янив до щему, проганяв утому
І юна мавка мовила в отвiт:
– Люби мене і не віддай нікому!

Яке чарівне, дивне відчуття,
Щасливий, хто зберіг його у серці.
На сторінках літопису життя
Не раз воно піснями озоветься.

Запрагнеш знову політати в снах,
Купатися у росах на світанні
І у вечірніх синіх небесах
Шукати зірку першого кохання...

А вже зима – кружляє сніголіт
І стежку замело до того дому,
Де ти колись сказала у отвiт:
– Люби мене і не віддай нікому!

***

Снується з комина димок,
Немов повісмо павутини,
І перший падає сніжок
На дах самотньої хатини.

Десь на окраїні села
Стоїть та хата одинока.
Баба-ворожка там жила,
Що виділа все віщим оком.

В світлиці пахло васильком,
Звисало з жердки різнозілля...
А нині комин знов димком
Духмянить тихе надвечір'я.

Кажуть, з-під Харкова сім'я
Тут поселилася недавно.
І знов хатина ожила,
Стала привітна і різдвяна.

Прийдуть колядники малі,
Під вікнами заколядують
І, аби здохли москалі,
Натхненно й щиро повіншують!

***

*Вечірні роздуми в ніч перед Миколаєм,
при виключенім світлі.*

Туман густий, як молоко прокисле
Розлився над простудженим селом.
Думки бентежні обручами стисли
Моє задумане й сумне чоло.

Десь Миколай уже спішить у гості
І, начебто, зима в календарі,
А зорі у небесній високості
Чомусь не світять, наче ліхтарі.

В кімнаті темінь – свічка на опічку,
Мов черв'ячок, рожево мерехтить,
І нічка повноводна, наче річка,
У океани Всесвіту біжить.

П'ю чай духмяний з печивом «Марія»,
Десь під ногами котик муркотить,
А сито неба дощ дрібненький сіє
І, мов сопілка, з стріхи дзюркотить.

Чекаю Миколая, як в дитинстві,
Може, даруночок підкине на поріг...
Завтра, мабуть, відвідаю дантиста,
Бо від зубного болю занеміг.

***

Студений вітер наче ошалів
І цвяхами впиваються сніжинки.
Зима свої продовжує обжинки,
Хоч з вирію вже линуть журавлі.

А березень несмілий, як юнак,
Що не дозрів до празника кохання.
Морозом закосичені світання
Весни не дочекаються ніяк.

Десь жебонить струмочок гомінкий
Несе до моря світу холоднечу,
А старий клен хмаринку взяв на плечі
І не зігнувся – хоч не ті роки.

Та відлетять мелодії вітрів
Візьмуть з собою діву-сніговицю,
Якби забрали й смертоносну крицю
І десь у пекло клятих ворогів.

Аби весна в барвистому віночку
Війнула в душу радістю й теплом
І вишивало сонце над вікном
На щастя-долю золоту сорочку.

***

Не біліє, не іскриться,
А мороз, як хижий звір.
Десь у небі сніговиця
Забарились до сих пір.
А до березня три кроки
Скоро лютий відлетить,
І колодрость* над потоком
Білим цвітом забринить.
Заяріє знову поле
І прилинуть журавлі.
Та не вернуться ніколи
Ті, що у сирій землі.
Що в мороз й осінню смуту
Десь в окопах й бліндажах
У боях зі звіром лютим
Впали з ранами в грудях.
Не біліє, не іскриться
І зими, мов не було,
А мороз дзвінкий, як криця
Полонив моє село.
Недарма назвали лютим
Місяць сей із давнини,
Що питав: «Чи добре взутий?»,
За три кроки до весни!

---

* Підсніжники, білоголови (діал.)

***

І зима й не зима
Снігу й криги нема.
Не цвітуть на вікнах ружі,
Під колесами калюжі.
Над землею сіра мряка,
Не погода – просто с..ка.
Та ніхто не скаже чесно,
Що з комп'ютером небесним.
Може збилася програма
Налаштована віками.
А чи вірус десь підкрався
І в небесний «комп» захався.
І ступаю по калюжах
В мештах, замащених дуже...
А у снах крізь сніговицю
Тихо йду до молодиці.
Хоч мороз за ніс щипає.
Та вона мене чекає.
Вареників наварила
І горілочки налила...
Файна й славна молодиця,
А надворі сніговиця!

***

*Чи це було, чи не було,
А все ж нашкрябало перо...
А ти хоч вір, а чи не вір,
Як маєш сумнів – перевір...*

Автор

А був хлопчина файний досить,
Та трохи той – із перекосом
І полюбив бабусю з носом.
Баба зі снігу – ніс морквина,
Та покохав її хлопчина.
І одягнув в пухнастий светер,
Щоб не шкуляв кохану вітер.
Хотів ще чобітки взувати,
Та не зумів її підняти
Тулив до баби теплі руки,
Терпів кохання вічні муки.
Та якось замість баби вранці
Побачив дівчину у штанцях
Красуню пишну русокоосу
Одна біда, що була – боса.
Не став він кралою узувати,
А запросив на каву в хату...
Насамкінець сказати мушу
Що діва мала теплу душу,
Та усе інше, там де треба,
І закохала хлопця в себе.
Такий вже дивний оцей світ
Кохання розтопило лід.
А ти хоч вір, а чи не вір,
Як маєш сумнів – перевір...

***

Цей дощ зимовий якось невпопад
Струсило небо крізь студену плюту.
В задумі віти нахиляє сад
І чорні брови горизонт насупив.

Лиш де-не-де синичка пролетить
Й горобчики ховаються під стріху,
І білочка зібрати ще спішить
Під листячком захищені горіхи.

Із тугою дивлюся в далину
Пригадую зимові завірюхи
Як сніжками ми грались у війну
І хтось тоді поранив мені вухо.

Червона кров на білім полотні
Отого снігу, що був полем бою...
Ще іноді ввижається мені,
Як в кучугурах по коліна стою.

Тепер цей дощ і мряка по землі,
І світ завмер у сірій каламуті,
І вже не повернутися в ті дні,
Де завірюхи і морози люті.

***

А сніг, як згряя голубів
Над садом крилами хитає.
Він – теж літати би хотів
Але коріння не пускає.

Біла жура, як білий сніг
За вікнами моєї хати
І білий сон на мить приліг
Десь біля Мурзика в кімнаті.

Світанок в білих кольорах
З-за обрію вже тихо лине.
Горнятко кави у руках
Чомусь ніяк ще не остигне.

Та все ж напій вогненний п'ю
Бо умліваю від принади.
А голуби із снігу в'ють
Гніздечка десь на кронах саду.

***

Вже нічка непомітно віддає
У дня, колись позичені хвилини,
А я не в змозі повернути своє –
Вечеряю на Святий вечір в сина.

Не чути під вікном щедрівників,
Свята Маланка не прийде у гості
Лиш янгол двері неба відхилив
І снігом притрусив із високості.

Воскова свічка тихо мерехтить,
Дванадцять страв в чеканні загадковім.
Якась сакральна й таємнича мить
Бентежну душу полонила знову.

Згадав дружину і старих батьків,
Як ми до них спішили з діточками,
Як тато мій кутю благословив
І духмяніла юшка із грибами...

А завтра Водохрестя. Морозець
Нагадує, що все ж зима надворі.
І заплітаються у осяйний вінець
У вічнім небі ще різдвяні зорі.

***

Знову ступили в Новий рік –
Хтось відійшов, а хтось прилинув
Й на заячий маленький скік
Стає вже довша кожна днина.

Вночі морозить – все ж зима,
А на світанку сонця бублик
Несе ще пригорщі тепла
Й прогноз на завтра втішний в «гуглі».

А десь ракет зловісний гук
Й «шахеда», наче мотокоши,
І засівальник – мій правнук
У віншуванні небо просить:

Дай, Боже, миру й гараздів,
Дай благодаті в кожному хату
І поверни з війни синів
До матерів колядувати...

Знову ступили в Новий Рік –
А що таїться за туманом?
Чи в гріб орди заб'ємо «цьвик»,
Чи нам ще тішитись зарано?

***

Дружині

Червоне сонце котиться у ніч,
Легітний вітер ледь гойдає квіти.
Я знову із тобою віч-на-віч
В сумному царстві, де могильні плити.

На фотографії така ще молода,
В очах бездонних таїна одвічна,
Із неба, що прозоре, мов слюда,
Дорога долі стелиться у вічність.

В світильнику поблимує свіча,
Вона не згасне доки я з тобою.
Молюся тихо й не кажу: «:Прощай!»
Бо ще не раз прийду сюди з журбою.

Доки живу і п'ю нектар небес
І розумом сприймаю фатум долі.
Буду свій хруст нести на Еверест
Й тебе не зраджу в спогадах ніколи.

А сонце котиться за небосхил,
Вітри несуть вечірню прохолоду.
Якби я міг десь на вітрилах крил
Ще повернутись в світ любові й вроди.

***

Чом до мене приходиш у снах,
Чому знов розтривожити хочеш?
Я носив тебе на руках
У кохання замріяні ночі.

Та розвіявся юності дим,
Пелюстки облітали з півоній.
Там, де був я колись молодим,
Лише згадки в тумані безсоння.

А вже липи духмяно цвітуть,
Пахнуть медом, як наші цілунки
І десь знову закохані п'ють
Ейфорії оманливі трюнки.

Не спинити життя часоплин,
Не змінити закони природи.
Дні відлинуть гіркі, як полин,
І відлине міраж насолоди...

Чом до мене приходиш у снах
І зникаєш десь на світанні.
Наче птах, ще полину в думках
В наші ночі цілунків й кохання.

***

Коли не спиться уночі
Й душа, неначе бригантина,
Пливе у океани сині,
Де сонця золоті ключі,
Де весни, скупані дощами,
Дарують цвіту аромат
І ніжні очі немовлят
Ще усміхаються до мами.
У тому світі я давно
У таємничі літні ночі
Кохав вуста й зелені очі
Хмільні, як молоде вино.
І зчарувала, мов богиня,
Та дівчина мене навек
І в день осінній їй прорік:
– Беру тебе я за дружину!
Коли не спиться уночі
Вона зорею в небі світить,
А ще недавно в ночі літні
У мене спала на плечі...
Думки пливуть, мов бригантини,
А серце зболене щемить.
Якби хотілось хоч на мить
Знову відчути пульс дружини

***

А чи була зі мною ти відверта?
Чомусь про це не думав, не гадав,
Коли листів жаданих у конвертах
Ще в армії від тебе виглядав.

Читав і вірив, що мене чекаєш,
Та сумніви все ж гризли уночі.
Дивився, як у вирій відлітають
Такі журливі бусликів ключі.

За ним я полинув, мов на крилах,
Як мачусі-вітчизні відслужив
І на рушник весільний, мила,
Тебе, як наречену, запросив.

Нас тішили дочка і два синочки.
Ночі кохання і весняні дні.
Дивлюся на вишивану сорочку,
Що хрестиком ще вишила мені.

А чи була зі мною ти щаслива?
Вже не розкажуть стулені уста,
А на плиті ще молода й красива
Ти, наче Богородиця свята.

***

Грудневий день за обрієм дотлів,
А того дня лише маленька жменя.
Смеркання зазирає із-під брів
І засіває зіроньки зелені.

Отари хмар за обрії пливуть,
Немов овечки білі з полонини,
А крізь похмуру сіру каламуть
Рибалка-місяць в морі неба лине.

Різдвяника барвисті квіточки
Віщують день народження Месії
І в далечінь пливуть мої думки
До тебе, моя зіронько Маріє.

Пригадую передріздвяні дні,
Коли подарувала на світанку
Маленьке диво – донечку мені,
Яку ми ніжно нарекли Зорянка...

Літа у вирій, наче журавлі,
Відлинули, та вже не повертались.
В минулому десь радощі й жалі,
Осіння туга в пам'яті зосталась.

А день грудневий знову догорів,
Нахмурило смеркання чорні брови.
Де чарівник, щоб час той зупинив,
Коли нас гріло полум'я любові.

***

Я полюбив твої зелені очі,
Такі п'янки, як весняна трава.
І наші, до одруження ще ночі,
Цілунки ніжні і тремкі слова.

Твій стан гнучкий, немов вербичка,
І груденята – яблучка тверді,
Й коли в руках тремтіла, як синичка,
І вперше віддавалася мені.

Чому довірилась – не знаю...
Я був душею, наче вітровій.
І ті слова, що я тебе кохаю,
Вже говорив красуні не одній.

Та наче осліпила блискавиця,
Чи остудили струмені води,
Твої зелені осяйні зіниці
Мене причарували назавжди.

Стежиною від перших поцілунків
Була зі мною в радості й журбі
Зеленоока чарівна чаклунка,
Що нині десь у небі голубім.

***

Кривавим плугом зорані поля,
Полин-травою поросли стежин
У ті світи, де ти, моя дружино,
Така ще ніжна й приязна була.

А вже між нами простирадло ночі,
Зеленим мохом поросли хрести
І наче чую, як із висоти
Твої вуста безмовно щось шепочуть.

Не все збагну, та відчуваю трем
У серці, що вже б'ється у пів сили.
Зів'яли квіти на твоїй могилі
Давно вже не зволожені дощем.

А десь за обрієм курличуть журавлі,
Пора летіти у далекий вирій.
Я б полетів, та вже чомусь безсилий
Й тримає міцно магнетизм землі.

Прийду до тебе, як вохрова осінь
Туманами завісить небозвід.
Не відаю скільки благих ще літ
Для мене янгол в Господа попросить!

*Вірші написані в лікарняній
палаті і в період реабілітації
(24.09.2025 – 20.10.2025)*

***

В сумній палаті бродять тіні,
Безмовна ночі тишина,
Застигла біль на білих стінах
І блідий місяць край вікна.

Безсоння полонило душу,
Думки, мов річки тихий плин.
Свій біль перетерпіти мушу,
Чужий – не заберу зі стін.

Мобільний виключив до ранку,
Хай відпочину від дзвінків,
Може засну хоч на світанку
Й вона прийде до мене з снів.

І теплим словом, таким милим,
Що знову в душу проросте,
Мене безкрилого окрилить
Й надія в серці розцвіте.

***

Мій янголе із білими крильми,
Прилинь у сні із вічності темниці,
Туман зневіри з серця прожени,
В зболілу душу влий нектар живиці.

Ти був зі мною в радості й біді,
Шалів зі мною в маревах бузкових,
Там, де ясніють далі голубі,
Гойдав колиску чарівного слова.

Чим заслужив твою я благодать
І відданість через літа й тривоги?
У небі зорі, мов свічки горять,
Се ти мені освітлюєш дорогу.

Думками повертаюсь до начал,
До коліскової у маминій світлиці.
Мій добрий янголе, як жаль,
Що вже не зможу мамі поклониться.

Що не почую татові слова,
Скупі на ласку, та правдиві й щирі.
Із мого серця струменить жура,
Коли молюся на сумній могилі.

Спасибі, янголе, що на сей раз
Мене ще виніс з дурману наркозу.
Сумує неосідланий Пегас
Десть на моїй непройденій дорозі.

***

Діагноз, наче вистріл у чоло,
Мов вирок, що востаннє пролунає.
Як обійти, як обманути зло,
Що плоть живу, як гідра, пожирає?

Сотні порад від друзів, травників,
Від знахарів похмурих й загадкових.
І борозна лягає поміж брів,
Згасає зірка віри і любови.

А ще замало пройдених доріг
І помилок позаду так багато.
Лише натхнення, що в душі зберіг,
Миттєвостей іще дарує свято.

Й пливуть, неначе кадри із кіно,
Десь з сивини ранкового туману
Події, що відбулися давно,
І назавжди у Лету канули...

Діагноз, наче вистріл у чоло,
Як блискавка сліпуча на світанні,
Та човник мій з надломленим веслом
Іще пливе до пристані кохання.

***

Осіння мряка за вікном,
Похмурі хмари опустили крила.
Сумують чорнобривці за теплом,
За сонечком привітним й милим.

Застигла у натузі тишина,
Дрімає сон в палаті лікарняній,
А моя Муза втомлена й сумна
Полинула за обрій на світанні.

Де літо бабине у шатах золотих
Ще не спішить в плаксиву осінь,
Де ронить листя яблуна й горіх
Й тумани бродять над землею босі.

Мене не тішить осені сльота,
Та полетів би крізь тумани й плюту,
Аби своє здоров'я і літа
В скарбницю долі знову повернути...

В палаті лікарняній тишина,
Голки шприців врізаються у вени,
А десь у снах ще мариться весна
Й красуні-мавки в'ються навкіл мене.

***

Розвіявся міраж вагань,
Знову душею розцвітаю
І у Всевишнього благаю
Здоров'я й сонячних світань.

Недугу кляту переміг,
Що в плоть вгризалася зубами.
Молюся спраглими вустами
До всіх угодників святих.

Ще не прийшла моя пора
Відлинити в захмарні далі,
Де ясні зорі, як коралі,
І тиха вічності жура.

Після бентеги мені знов
Приснилися білі голуб'ята
І я обняв їх за крилята,
Та в дзьобики поцілував.

І так хотілось з голубами
Полинити в осінню синь,
Аби набратись знову сил
В небесному святому храмі.

***

Якось мене спитали, чи боліло,
Як скальпель м'язи розтинав навпіл,
Коли в клітинах зболеного тіла
Гаряча кров кипіла, а не біль.

Що маю відповісти тим цікавим,
Коли душа розгублена в ту мить
Навколо мене янголом літала,
Аби оберігати й захистить.

Не відчував я під наркозом болю,
Боліло, як збентежена душа
У тіло поверталася поволі,
Немов в гніздечко втомлене пташа.

***

Я перейшов крізь грози і шторми,
До світла линув з чорної пітьми.
Не зазіхав на влади булаву,
Але живу!

Пізнав зневагу недругів-нікчем,
Коли ще мріяв про земний Едем,
А мрії падали болідами в траву,
Але живу!

І зраду друзів якимось пережив
Й невірність тої, що колись любив.
Відчув смак слави і журу,
Але живу!

Під скальпелем вмивав і воскресав,
Та білий янгол над чолом літав
І проганяв кістлявої мару –
Й живу!

Живу – живіший від живих,
Отих байдужих сонних і глухих.
Ще прагну повість долі завершити
І жити!

***

Після ін'єкцій і наркозів,
Коли за вікнами дощить,
В очах вже застигають сльози
Й надіями душа бринить.

Розвидниться похмура сутінь,
Веселка в небі розцвіте
І мої болі і покуту
На крилах янгол понесе.

Удячний непримхливій долі
За світлий і тернистий шлях.
Голубив білі груди в Олі,
Носив Галину на руках.

На все своя пора й утіхи
Життя не зупинити плин.
А уже осінь – падають горіхи
І сіра мряка сіється з хмарин.

Турботи надокучливі, мов оси,
Усе частіш впиваються в чоло.
А десь вітри сиві тумани косять
І крає землю плуга чересло.

***

Се вже осінь, се вже осінь, брате,
Ще одна – жорстокої війни,
Сонце волі демон смерті клятий
Заслонив кривавими крильми.

Се вже осінь – йдуть дощі студені,
В небі дронів невгамовний рій,
І зелене листячко із клена
Обриває лютий вітровій.

Літо бабине у шатах з павутини
Десь ще забарилося в пільмі.
На руїнах бродять чорні тіні
Тих, що смерть зустріли уві сні.

Се вже осінь, се вже осінь, друже,
І лише два кроки до зими.
Сіре небо вигнулось в натузі
Під тяжінням болю і війни.

А в сирих окопах, десь на Сході,
Між боями згадують бійці,
Як копали бульбу на городі
Й смакували мамині млинці.

***

Коли замовкнуть вже гармати,
Заіржавіє брухт в землі,
Буде чекати сина мати,
Що загубився на війні.

Що зник, неначе й не було
Його на сій землі пречистій,
Мов пташки з молодим крилом
У небі обірвалась пісня.

Сумує в шафі вишиванка,
Де волошкові кольори.
Пішов в тумани на світанку
Хлопчина літньої пори.

І просто зник – ні похоронки,
Ні експертизи ДНК.
Зів'яли на вікні вазонки,
Які колись він поливав.

А на світлині очі світлі
З жагою ніжності й тепла...
Коли світання мліли літні,
Пішов в тумани – і нема!

***

Десь локатори, наче коршуни,
Полювали на літаків,
А на полі, де трави некошені,
Від світанку вже бій гримів

І джмелями дзвеніли кулі,
Міни рвали груди землі.
Чи в небесній світлиці чули
Журну пісню сумних журавлів,

Що на крилах в далекий вирій
Несли розпач кривавих днів?..
Тріпотять прапори на могилах
Твоїх славних, Україно, синів.

Скільки їх у небо злетіло
Й не повернуться, мов журавлі,
А від горя батьки посивіли,
Хоч були ще такі молоді.

Проминуть сиві зими і весни,
Віддзвенять канонади й бої.
В юнім серці кохання скресне
І затьохкають солов'ї.

Лише мати в молитвах і прощах
Буде пильно дивитися в світ,
Чи не йде її син найдорожчий
По стежині до рідних воріт.

***

Пробач, що не прийшов в той вечір,
Коли цвіли півонії в саду,
Коли тебе веселу й молоду
Бешкетний вітер обнімав за плечі.

Не повернувся, як спадала спека
І поцілунків прагнули вуста,
Коли волошки мріяли в житах
Й літати вчилися молоді лелеки.

Що не прийшов, хоча б насамкінець,
Коли зачала не від мене дочку
І не для мене вишила сорочку,
А тому, що покликав під вінець...

Повзуть дощі слизькі, мов слимаки,
Тумани линуть в каламутну осінь
І вітер давню пісню переносить,
Що нас єднала в юності роки.

***

Людині потрібна казка
І колискової ласка,
Приємного слова від ближнього,
Любові й кохання ніжного.

Людині потрібні крила
І крові живої в жилах,
В бентежній душі неспокою,
У мріях – польоту високого.

Людині потрібна віра,
В коханні обіймів щирих,
Та друга, що в горя хвилини,
Мов янгол-хранитель, прилине.

***

На білій вишні сиві голуби
Цілюються й торкаються крильми.
І наче чую голос з далини:
– Люби мене, Івасику, люби!

Люби мене, доки весняна мить
Не відгоріла білосніжним цвітом,
Доки в душі ще розцвітають квіти
І юності мелодія бринить.

Люби мене, Івасику, люби,
Я твоя муза і твоє натхнення.
Прилину янголом у світ зелений
І доторкнуся теплими грудьми.

І тугу з серця заберуть вітри,
Розвіють над весняними полями
І забринить веселими піснями
Сопілка із вербової кори.

А голуби цілюються на вишні
І сивими торкаються крильми.
Таким коханням відгоріли й ми,
Коли ще були молоді і пишні.

***

Живу у протилежностях світів,
Один створив зі своїх снів,
А інший світ означений Всевишнім,
Де навесні квітують білі вишні.

Де на світанку такі чисті роси
І вітер колискову ще доносить
З тої пори, де теплі руки неньки
Мене тулили ніжно до серденька.

Де від кохання мліли літні ночі
Й зелене море у очах дівочих.
І невідомість вабила казкова
У світ гріховний зваби і любови.

Живу у протилежностях світів,
А в тому світі, що створив зі снів,
Десь за туманами зоря надії
Й осіннє сонце, що уже не гріє.

А в іншому світі діти і дружина,
Й життя мого підкорені вершини,
Де квітні весни і небес блакить,
І свічка пам'яті за рідними горить.

***

Білими крильцями лебеділи вишні
І манили ночі у кохання світ.
Дівчина-школярка з кучерями пишними
Розцвітала ніжно, як троянди цвіт.

Наливались соком білі груденята,
У очах привітних заचाївся сміх.
Хлопців навкіл неї вилося багато,
А вона любила однаково всіх.

Та якось на танцях у сільському клубі
Запросив на вальс я дівчину оту
І собі на згубу став для неї любий,
Й на кучері пишні одягнув фату...

Знову розцвітають білосніжні вишні
І кохання трунок в юних на вустах,
А ти загубилась в хмарах білосніжних,
Наче невловимий, таємничий птах.

***

Ми опеньки збирали у лісі,
Жовте листя спадало з дерев.
– Ти, Марічко, мене не боїшся? –
Жартома я дівчатко спитав.

– А чого я би мала боятись,
Ти не вовк, аби з'їсти мене!
І дивилось з-під брів хитрувато
Те смагляве дівча чарівне.

Так хотілось її обійняти
Й цілувати пухленькі вуста,
Та не смів, бо дізнається мати,
Що у неї ще відьма ота.

А вже згоді поїхав до міста,
Гриз щоденно науки граніт.
Повернувся, як падало листя
Через декілька гамірних літ.

Й не впізнав у смуглявій дівчині
Ту, з якою опеньки збирав,
І яку цілував би вже нині,
Та на маму її не зважав.

***

Життя майнуло, мов єдина мить,
Неначе спалах нової зірничі.
Коли вже свічка долі догорить,
Прийду на суд до Божої світлиці.

Що заслужив – отримаю сповна,
Хай тішаться небесні прокурори!
В житті не раз хмелів я від вина
І було по коліна мені море.

Любив жінок із блиском у очах,
Рудих й русявих, з персами тугими,
Носив чорняву Мавку на руках
І Музу, що була десь поміж ними.

А чи грішив – не відаю чомусь,
Жага кохання у блаженстві й муках.
Себе судити, друзі, не берусь,
Повість життя – се зустрічі й розлуки.

І прагну дописати епілог,
Такий усім доступний й зрозумілий,
Де таємниці, що лише для двох,
Які коханням ще не відгоріли.

***

Чомусь мені наснилось літо,
Півонії рожеві під вікном
І сонце усміхалося з блакиті,
Та огортало ласкою й теплом.

Прокинувся, – а за вікном тумани
І сіра мжичка сіється з хмарин,
Ледачий кіт мурличе на дивані
І наче часу зупинився плин.

Уже нікуди не спішу допіру,
Не здожену оте, що не спіймав.
Літа квітучі долі на офіру
Чомусь за безцінь я колись віддав.

Готую з м'яти запашну гербату*
Нехай збадьорить схоłodнілу кров,
А сон про літо бродить по кімнаті
І звабно в юність мене кличе знов.

Але уже не прагну повертати
У ночі, де ще папороть цвіла,
Де покохав зелені оченята
Отої, що дружиною була.

---

* Трав'яний чай (діал.)

***

Там, де криниця у кущах бузкових
І яблуні всихають у саду,
Вже не розквітнуть пелюстки любові
І я туди ніколи не прийду.

Лише у снах примариться хатина,
Де сліпо блимав гасовий ліхтар,
Де у старій, іще від діда скрині
Ховали «Біблію» і Тарасів «Кобзар».

Де на опічку лагідної печі
Я грівся у зимові холоди
І добрий тато брав мене на плечі,
Як був іще здоровий й молодий...

Літа, мов птахи, линуть в піднебесся,
Вервечка днів снується, як туман,
Та іноді чомусь мені здається,
Що я і досі у хатині там.

І мама мене кличе до вечері,
Що духмянить на скатерті стола,
А на світанку солов'їні трелі
Дзвенять десь на околиці села.

***

Малює дощ химерні акварелі,
На полотні прозорого вікна.
Кавові зерна потихеньку мелю,
А за вікном мелодія сумна.

Краплини глухо падають зі стріхи
Й повзуть, наче вужі, у далечінь.
А десь вже дзвінко тріскають горіхи
Та сірі хмари поглинають дзвін.

Не відаю, за ким так тужно плаче
Вдовиця-осінь в чорному плащі,
Та якусь біль в очах її побачив,
Крізь мряку і навіжені дощі...

Смакую каву у сумній оселі
І щось таємне мариться мені,
А дощ малює дивні акварелі
На затуманенім віконнім полотні.

Ронделі

***

Коли уже не діють аргументи
Й слова, немов горохом об стіну,
Не заправляйте кулемета «ленти»,
Не затівайте ще одну війну.

Остигнуть суперечностей моменти,
Розвидняться світанки після сну.
Коли уже не діють аргументи
Й слова, немов горохом об стіну.

Чуттями переповнений доценту,
До часу ще безмовний, як граніт
Доки збирає сей марнотний світ
Ілюзії величностей, як ренту,
Коли уже не діють аргументи.

***

На запізнілих почуттях
Не розцвітуть троянди долі.
Вже зіграно останні ролі
В театрі з назвою – життя.

Не загнуждай свого чуття
На серця світлих антресолях.
На запізнілих почуттях
Не розцвітуть троянди долі.

Слова «пробач» і каяття
Солоні, наче в морі хвилі.
І спогади, далекі й милі,
Мов журавлі, у даль летять
На запізнілих почуттях.

***

Сховаюся від сірих днів
В прадавнім лісі між дубами,
Де серед ночі світлячками
Засвітяться старезні пні.

Про щось розкажує мені
Праліс зеленими вустами.
Сховаюся від сірих днів
В прадавнім лісі між дубами.

І все, неначе в дивнім сні,
Небесний вихор закружляє.
І вже не знаю, чи літаю,
Чи поміж риб на глибині
Сховаюся від сірих днів.

***

Код Нострадамуса в катренах
Не кожному дано пізнати.
Толочить трави дика рать
І застигає кров у венах.

Планета – циркова арена,
Війна, мов сатани печать.
Код Нострадамуса в катренах
Не кожному дано пізнати.

Човен надії хвиля кренить,
Ракетні бісяться громи.
Пильнує здобич Князь Пітьми,
Де лють поміж людьми скажена.
Код Нострадамуса в катренах.

***

Розвіються наївні міфи,
Розвиднить очі небокрай.
І серце скаже «вибирай»
На морі штиль, чи грізні рифи.

А плоть здригають гени скіфа,
Дзвенить копитами курай.
Розіються наївні міфи,
Розвиднить очі небокрай.

Купол небес – чалма халіфа,
На плечі давить все чимдуж.
На колючки багряних руж
Із пальця кров стікає стиха.
Розвіються наївні міфи.

***

Читаю лірику дощу,
Вслухаюся у краплі-рими
І птахом в світ незримий лину,
За дивописнею лечу.

Купає літо аличу,
Достиглі вишні, мов рубіни.
Читаю лірику дощу,
Вслухаюся у краплі-рими.

Напились трави досхочу
Нектару золотого літа,
Молитву дня шепочуть квіти.
Мов зачарований мовчу,
Читаю лірику дощу.

***

Дніпро несе у Чорне море
Землі отруйну каламуть,
А десь на горі женці жнуть
І місяць в небі косить зорі.

Шумлять під вітром осоки,
Мурахи в норах вічність тчуть.
Дніпро несе у Чорне море
Землі отруйну каламуть.

А хтось промовить «I am sorry»
І знову править чорний бал.
Людського розуму кристал,
Криваві сльози біль і горе
Дніпро несе у Чорне море.

***

Відійдуть води, мов при родах,
Знаменням сонця зблисне мить.
Дівочим голосом дзвенить
Воскресла молода природа.

Вдихаю вітру насолоду,
Струмок, мов дримба, жебонить.
Відійдуть води, мов при родах,
Знаменням сонця зблисне мить.

Шукають коні в річці броду,
Пантрує бузьок жабенят.
П'є сік землі весняний сад,
Чекають сівачів городи.
Відійдуть води, мов при родах.

***

Мечами крешуть блискавиці
Холодну неба височінь.
Ірже громами чорний кінь,
Ілля-пророк на колісниці.

Пливуть крізь дощ байдужі лиця,
Застиглі очі без прозрінь.
Мечами крешуть блискавиці
Холодну неба височінь.

Летять за обрій пізні птиці,
Несуть турботи на крилі.
Дощами хмари грозові,
Мов сльози, падають в криниці.
Мечами крешуть блискавиці.

***

В серпневу ніч спадають леоніди,
Горохом розсипаються в траву.
Лук місяця натужив тятеву,
За здобиччю спішить по зоресліді.

Небесний бик, неначе на кориді,
Поміж сузір'ями затіяв свою гру.
В серпневу ніч спадають леоніди,
Горохом розсипаються в траву.

Зірок у небі, як у морі мідій,
Та серед них лише одна твоя.
Пливе крізь душу неба течія,
Підступна, наче атомні нукліди.
В серпневу ніч спадають леоніди.

***

Молитва дерева пливе у небеса,
Ніколи дерево не стане на коліна.
Бо не людського роду – деревинна
Його первісна велич і краса.

Листочки ніжить молода роса,
Вмивають щедро дощові краплини.
Молитва дерева пливе у небеса,
Ніколи дерево не стане на коліна.

Його не скосить всіх стихій коса,
Корінням вперлося у теплі груди глини.
В його єстві сплелися воєдино
Безмежність неба і землі яса.
Молитва дерева пливе у небеса.

***

Змітає часу помело
І незворотність, і втрати.
Дамокловим мечем прокляття
Тяжіє над його чолом.

Чорне вороняче крило
Не зможе сонце заховати.
Змітає часу помело
І незворотність, і втрати.

Усе колись уже було
Спокусою з пенатів раю.
Наївно долю вибираєм,
А фатум, мов оси жало,
Змітає часу помело.

***

Понад землею хмари грозові,
Мов вороняча згряя, грізно линуть.
Чом запеклася, мамо-Україно,
Кров на твоїй гетьманській булаві?

Чому погасли вогники живі
В очах матусі, що чекає сина?
Понад землею хмари грозові,
Мов вороняча згряя, грізно линуть.

Хижі орли на зраненій землі
Збирають данину, мов поганини.
Застигло небо у зіницях сина,
Із серця б'ють невітшені жалі.
Понад землею хмари грозові.

***

В пів ока сон на вільних крилах,
Безсоння – Всесвіту глибінь.
І феєричність сновидінь
Змивають світанкові хвилі.

Наповнить тіло свіжа сила
Цілющим подихом стремлінь.
В пів ока сон на вільних крилах,
Безсоння – Всесвіту глибінь.

Світило колом покотилось,
Промінням ніжить трави й гай.
Мов відчинив ворота рай,
Й усе прокинулось, ожило.
В пів ока сон на вільних крилах.

***

Іду крізь сад своїх надій,
Збираю урожай осінній.
Прощальні ноти рій бджолиний
Дарує осені моїй.

Думок достиглих зоресій
Над головою, мов пір'їни.
Іду крізь сад своїх надій,
Збираю урожай осінній.

І не розвіє вітровій
Те, що зберіг в духовній скрині.
Душею квітну, мов калина,
А над чолом – осінній рій.
Іду крізь сад своїх надій.

***

Ключі дощу відчинять двері
В зелений храм, Зелених свят.
Горить свічок воскових ряд,
Б'ють пам'яті дзвінки тарелі.

Десь у астральній паралелі
Наших батьків зірки горять.
Ключі дощу відчинять двері
В зелений храм, Зелених свят.

Молитви линуть світлоперо
У небеса, у райський сад.
На варті пам'яті стоять
Лише душі живі ангели.
Ключем дощу відчинять двері.

***

Дугою дня весь світ не осягнути,
Миттєвістю не оцінити день.
За деревом сумує пень,
А сік землі вже п'є зелений прутик.

Весною знову розцвітають руди,
Бентежить душу магія пісень.
Дугою дня весь світ не осягнути,
Миттєвістю не оцінити день.

Філософе, чи зможеш ти збагнути
Мудрість землі й закон небесних сфер?
На небі Бог – у пеклі Люцифер,
Є шал кохання і ненависть люта.
Дугою дня весь світ не осягнути.

***

Мовчання місяця й зірок
І темінь – хоч стріляй у вічі.
Іду крізь дощ, до нитки змок,
Шукаю з невідомим стрічі.

Гойдає ніч човен думок,
Навкіл сакральність таємнича.
Мовчання місяця й зірок
І темінь – хоч стріляй у вічі.

А десь ще духмянить бузок
І май прощається з весною,
І наче чую, як за мною
Ступає хтось за кроком крок
Й мовчання місяця й зірок.

***

Давно я не складав ронделі
І римами не жонглював,
Та місяць в небі нагадав,
Як юні мрії довіряв паперу.

Як відчиняв казкові двері
У світ, де радість і любов.
Давно я не складав ронделі
І римами не жонглював.

А на життєвих паралелях
Вітри і грози на путі
І дні барвисті й золоті
У спогадах дурманяць хмелем.
Давно я не складав ронделі.

***

Коли понад землею чорні крила
І крешуть блискавиці і громи
Мій добрий янгол вирине з пільми
І у душі відчую дивну силу.

Піду за горизонт похилий
Там, де немає бурі, ні пільми.
Коли понад землею чорні крила
І крешуть блискавиці і громи.

Покину все, що серцю мило
І землю, що в агонії тремтить,
Хай Божа матінка простить
І жінка, що мене зродила,
Коли понад землею чорні крила.

Різне

***

Як розпинали на хресті Христа
Раділа простолюду глупота.
Бо ще ніхто тоді не знав,
Що смертю він життя їм дарував.

***

Чашу Грааля до сих пір шукають,
Та істину просту не пам'ятають:
Що ота чаша цінності не має,
А – кров Месії, що в ній засихає.

***

У цьому світі марноти й тривоги
Суддя найвищий лише Бог,
Та треба ще надіятись й на себе,
Аби до тебе прихилилось небо.

***

Хоч Біблії глибини не збагнув,
Та пам'ятаю істину одну:
Потрібно мати чисті почуття,
Аби пізнати таїну буття.

***

Хто не збивав до крові пальці
І не сидів в студенім шанці*
Тому Вітчизна по цимбалах,
Яку, немов месію, розіп'яли..

***

Вони сміялись безпричинно,
Коли в боях сто тисяч гинуть.
А як у бій іти покличуть
Пісним стає чомусь обличчя.

---

* Окіп на фронті (діал.)

***

На долю нарікав щоднини
Вважав, що хтось у цьому винен.
Таким і ліг у домовину
Криштально-чистим без провини.

***

Він килимом стелив доріжку,
Як вів до шлюбу білосніжку.
Тепер би всипав горстку грани*,
Де ступить та біда ногами.

---

* Жаринки з вогню (діал.)

***

Чомусь ще не збагну і нині
У чому золото отої середини?
Для мене крайностей адреалін
Бентежить душу, як небесний дзвін.

***

Хтось мені каже: «Не гони коней»
Життя – це апогей і перегей.
Та все спішу чомусь поперед воза,
А на дорозі скалки і занози.

***

(жартівливе)

Коли служили ще газети
Для прочитання й туалету,
В країні злоби й тиранії,
Де я леліяв юні мрії,
Де міф про дружбу всіх народів
Для пустобрехів був ще в моді.
Й фантомні комунізму зорі
Світились десь на видноколі...
Якось під вечір в сільським клубі
Зустрів файну гуцулку Любу.
Вона була трохи варгата*
Й на ліве око косувата,
Але в її гарячій тілі
Кохання ватра пломеніла.
Як вона вміла цілувати!
Про се пером не описати.
А обнімала – дих спирало
І кров юнача в жилах грала.
Кохались ми у оборозі
І в лісосмузі при дорозі,
У старій хаті на канані
І на моїм пальто із драпа.
Було се при совітах, друзі,
Як в кнайпі торгувала Рузя.
Й коли служили ще газети
Для прочитання й туалету!

---

* Губата (діал.)

***

Якось йшов я через кладку
На дзвінкім потоці
І побачив малу жабку
На другому боці.
А вже була пізня осінь
Й паморозь травою,
Тож ту жабку довелося
Взяти із собою.
Приніс її до кімнати
І відігрів трішки,
Та поклав з собою спати
У теплому ліжку.
Прокинувся на світанку –
Що за таке диво!
Коло мене спить панянка
Молода й красива.
Але втіхи було мало
Від тої красуні,
Бо в кімнату завітала
Дружина Настуня.
Дивиться на мене звіром
Навіжена баба
І у казочку не вірить
Про маленьку жабу.

***

– Адіт, свахо, що си стало
На моїм подвір'ю,
Обскубали когутові
Старі кури пір'я.
Обскубали, обдзьобали
І гребінь, і очі.
Бо когут молодих чубить,
А старих не хоче.
Аби його кров залила,
І став імпотентом.
Аби його підсмажили
На шашлик моментом...
Старі кури цокотіли –
Хто їх чути хоче.
А вже когут до сусіди
Паркан перескочив.

Гордий баран

(байка)

В отарі був вожак баран
Кмітливий, мудрий, не профан.
Овечок ніжно сокотив,
З ними усе добро ділив.
Любили вівці свого ватажка,
І прославляли, як божка,
Здавалося, живи собі й радій,
Але баран мав задум свій.
І якось мовив на всеє світ:
– Мені вже остогид ваш рід.
Піду десь у незвідані краї,
Де вічне літо й трелі солов'їв...
Піднявши хвіст і пишні роги
Велично вирушив в дорогу.
Йшов через ліс, через пеньки,
Доки не здибали вовки...
І залишились ріжки й ніжки
І навіть хвостика ще трішки
Від того вожака отари,
Якому гонор світ затьмарив.

Мораль, як баєчка сумна –
Шкода дурного барана...

Ода про старого кота...

Знов приплентався до хати
Волоцюга волохатий,
Мурчик мій – весняний фраєр*,
Що три дні вже десь блукає.
Із підбитим правим оком
І кульгавим кожним кроком.
Вуха, мов щури об'їли,
Як вони лише посміли.
Та ж колись мурлика грізний,
Був, немов ведмедик грізлі.
На сусідського собаку
З кігтями ішов в атаку.
Навіть півень довгоногий.
Уступав йому дорогу.
А тепер старий котюга
Десь знайшов собі подругу.
Та Фортуна – вража баба
Зрадила кота-незграбу.
Васька – кіт мого сусіда
Відібрав ту кицьку в діда.
Наостанок, як годиться,
Врізав Мурчика по пиці.
Тож скоріш іди до хати,
Волоцюго волохатий.
І зализуй свої рани
Та мурликай до світання.

---

* Фраєр – бравий парубок (діал.)

Зайчиків страх

Круглий місяця калачик
Котиться у небесах.
Через поле зайчик скаче,
Підгоняє зайця страх.
А у страху очі-фари,
Зуби гострі, як пила.
Хвіст, немов у динозавра,
І велика голова.
Бідний зайчик мчить по полю,
Сніг аж куриться услід.
Бо така у зайця доля,
На сто бід—один обід.
Заховався місяць в хмарах,
Загубився слід в снігах.
Десь пропали очі-фари,
Замела завія страх.

***

Круглий місяць у два ока
Пильнував зимовий рай.
Поспішав легеньким кроком
До малечі Миколай.
Пишна діва-сніговиця
Білу косу розплела.
А ялиця, мов цариця,
Шубку з снігу одягла.
Місяць котить срібне коло,
Заглядає в кожен дім.
Роздає Святий Микола
Подаруночки усім.

***

Ой, яка печаль і згуба,
Поламала Люба зуба.
Не піде тепер до клубу,
Де чекає хлопець любий.

Та коли зійде зірничка,
Підмалює Люба личко
І з відерцем до кринички
Поспішає по водичку.

Темна нічка не розкаже,
Чим дівчина брови маже
І які у Люби губи,
Та чи з зубом, чи без зуба!

***

Зажурилися кури у вуйка* Юри,
А вуйко Юра ся не журить,
П'є горівочку, люльку курить,
Кличе сусідку на шури-мури,
А кури в Юри нехай ся журять.

Літа минули – веселі кури,
А вуйко Юра сидить в зажурі.
Забув горівку, люльку не курить,
П'є із аптеки гіркі мікстури,
А в снах сусідка і шури-мури!

---

* Дядько (діал.)

***

Вона була ще дівка о-го-го,
У джинсах тлустим задом вихиляла.
Якось зустрів її я на вокзалі
І зачепив – не знаю сам чого.

Спочатку розмовляли про погоду,
Про те, що хлопців у селі нема,
А потім дівка, наче жартома,
Спитала чи не куплю льоди.

І усміхалася на всі наявні зуби
Та розцвіла у переливах слів.
Призналася що любить мужиків,
В яких звабливі волосаті груди.

Слова її я пропустив повз вуха,
Бо груди вже посивіли давно,
Але цікаво на оте кіно
Було мені дивитися і слухать...

Вона була ще дівка о-го-го,
Та розуму не дав Господь дещицю.
Така ще незагнуздана лошиця,
Що виглядає жеребця свого.

***

Кум Петро кричав крізь тин:
– Дуже схожий мій на тебе син!
Як я був на заробітках,
Ти мою дружину Лідку
Підвозив якимсь у млин.
– Було, куме, таке диво,
Підвозив куму і мливу
Потім випили потрошки,
Хтось приніс стару гармошку...
Танцювали, дріпотіли,
А чи було якесь діло
Вже й не тямлю, куме любий,
Тож не дуй на мене губи.
А що син на мене схожий,
Як цвіли в садочку рожі,
Задивилась твоя Ліда
На мене й Петра сусіда.
А на кого схожий більше
Придивись, куме, пильніше.

***

(жартівливе до кави)

Не дивися, куме, криво
Є ще в нас альтернатива –
Взяти пляшку й два келішки
І погомоніти трішки.
При горівці слово в'ється
Ніжним хмелем коло серця.
Забуваєш про дружину
Й те, що обіцяв їй нині.
Хоч вона, як рідна мати,
Мусить всіх нагодувати.
Дітям витирати попи
Й цілувати свого хлопа.
А ти в хаті голова,
Честь вождеві і хвала!
Ти, немов іконостас,
Нагадай про се ще раз.
Голондраті феміністки
Хочуть нам на плечі сісти.
Щось про гендер кудкудачуть,
Не смішіть – бо ще заплачу....
Не дивися, друже, криво
Є ще в нас альтернатива..
Наливай, козаче! Будьмо!
Й негаразди всі забудьмо.

Зміст

Стою біля підніжжя п'єдесталу.....	3
Нема на світі іншого Дніпра	4
Міцним корінням в рідну землю вріс.....	5
Червоним плугом зорані поля.....	6
Не в'януть хризантеми на морозі	7
Було далеко до інтиму	8
Спішу в село, де липи й клени.....	9
Про що мені шепоче вітер.....	10
Як я хотів щоб мама не старіла.....	11
Старенька скрипка в хаті скрипала	12
Вже на принади жіночок не ласий	13
Коли ще був я дівчаком.....	14
Із чужим болем не спішіть до мене.....	15
Не зміг чомусь заснути уночі.....	16
Між фізиками й ліриками компроміс.....	17
Коли усі про мене вже забули	18
Я заздри в вітру, що так пустотливо.....	19
А поміж слів таке безслів'я.....	20
Давно вже на «заслуженому» я.....	21
Не бував в Парижі й Барселоні.....	22
В епоху, де не було ще мобілок.....	23
Вечірній етюд	24
Не заздрю ні багатим, ні крутим.....	25
Чи стоять ще й досі оті «вишки»	26
На сірій мапі пройдених доріг	27
Живемо, як живемо.....	28
Не прагну слави, ні овацій	29
Ще не про нас сей парастас	30
Загубила пташка пір'ячко з крила	31

В старій stodолі не духмянить сіно.....	32
Я не читав Платона, ні Горація.....	33
Якось зустрів шкільного побратима.....	34
Колись хімічив я в десятім класі.....	35
А доля випробовує на злам.....	36
Для Усесвіту – я комашка.....	37
Літа, мов птахи відлетіли.....	38
Похмурий день за обрієм згасав.....	39
Таких, як я, на світі вже не буде.....	40
Звикаю до утрат і лихоліть.....	41
Якби то знати, де впаду.....	42
У даль пливе життя ріка.....	43
Що маю вдіяти із пам'яттю своєю.....	44
Плід заборони завжди гріховний.....	45
А все розпочиналось несерйозно.....	46
Я не мольфар, не екстрасенс.....	47
Я вже не згадую про вас.....	48
Не співчуйте – прагну в самоті.....	49
Є щось магічне в полум'ї вогню.....	50
Коли уже закінчиться війна.....	51
Не варто свою душу відчиняти.....	52
Баба Явдоха.....	53
Старий горіх із вітами-вітрилами.....	54
Якби ти стала стрічкою-річкою.....	55
Не сприймаю нових реалій.....	56
Недавно знову з другом розмовляв.....	57
Немов осиротів мій Львів.....	58
Усе минає в цьому грішнім світі.....	59
Дівчино, з волошками в очах.....	60
– Якщо не з'їм – то хоч надкушу.....	61
Не запитуй мене, як справи.....	62
І знову потяг й перестук коліс.....	63

– Що з воза впало те пропало	64
Не буває прямих шляхів	65
Не вірю я у зустріч випадкову	66
Туману прядиво на землю падає.....	67
Там вже давно не світять ліхтарі	68
Усе не вічне в цьому вічному світі.....	69
Заграй мені, друже, заграй на гітарі.....	70
Вдягнуло небо місячну корону	71
Коли заграють срібні дзвони.....	72
Мамо, мамо, вам вже відболіло	73
Чомусь мені наснилися липи	74
А місяць, як тарілка з порцеляну.....	75
Коли земля в агонії тремить	76
Як важко, як пече в грудях	77
А хто мені мовчати заборонить	78
Живу неначе у реальнім часі.....	79
Її очі, як плеса в озерах.....	80
Вона не прагнула нагород	81
Читаю мудрої професорки слова.....	82
Живу як можу в мареві надій.....	83
Я не люблю автомобіль	84
Чомусь минуле, мов присоски спрута.....	85
Друже, друже де твоя гітара.....	86
Можна жити, можна існувати	87
Не можу ще ніяк збагнути.....	88
Чи варто ворушити той архів.....	89
Не нарікаю на погоду.....	90
Зелені клени з вітром гомоніли.....	91
Пробачте мені, славні молодіці	92
У кожної епохи свій герой.....	93
Живу у протилежностях начал	94
Як сумно що не пишуть вже листів.....	95

Заходив з друзями не раз	96
Як добре, коли є куди прийти	97
Мені Господь подарував	98
Я не прийшов, коли мене чекали	99
У кожного є свій скелет у шафі	100
Отак прилине десь нізвідки	101
Коли в душі відчую порожнечу	102
Сумують золотисті клени	103
Життя – дорога з смугою одною	104
Я знову в маминім селі	105
Привид комуни впливає з мряки	106
А місяць плив низенько над горою	107
Хтось мені заздрить – пише вірші	108
В твоєму імені – поема вітру	109
Не нарікаю на життя, не плачу	110
Ще не розвіявся минувшини міраж	111
Усе в житті колись буває вперше	112
Що відбулося вже не повториться	113
Коли життя переростає в міф	114
Ти пожинна мені – ти одна	115
На межі терпіння і смирення	116
Ти вже не будеш, як весна	117
Рожева кров із виноградних грон	118
Колись любив в житті екстрим	119
По натурі я доволі смирний	120
Трава зелена колись стане сіном	121
У світі утрачених надій	122
Коли запізно щось в житті змінити	123
Я вдячний небу за прожитий день	124
Не зазіхай на мед у сотах	125
Поєми не придумав я сюжет	126
Вже щось змінити у житті не варто	127

Мій біль вас, звісно, не болить	128
Налий мені, друже, отого вина	129
А небо, наче ворона крило	130
Не називайте рухом метушню.....	131
Вовтузиться базарний мурашник	132
Пам'ятаю стежку попід ліс	133
Коли задощило надворі	134
У гороскопи я не вірив зроду.....	135
Її ти не попробуєш на смак	136
Вже мало друзів залишилось в мене	137
Добре тямлю зелену будку	138
В мене теж свої є таргани.....	139
Мені стає щоразу інтересно	140
Мені байдуже, що зайшли дощі.....	141
Вона любила квіти польові	142
Якби я міг спинити часобіг	143
На верби похилі залізе й коза.....	144
Наступить мить і перейду межу	145
Спекотний день за обрій відлетів	146
Коли від крові хижіють світи.....	147
Не вірю, що насупить така мить.....	148
Не мав я вуйка у Канаді.....	149
Наступить мить, прийде пора	150
Така сакральна ночі тишина	151
Мені байдуже, що дощі осінні	152
Кують зозулі і цвітуть каштани.....	153
Ще так ніколи не цвіли сади	154
Була весна і сакури цвіли	155
Сірі хмари опустили крила	156
Ще вчора ніжився у сонячній купелі.....	157
Десь ракети, немов шуліки.....	158
Вже опадає білий цвіт в саду	159

Усе минає, й ця весна мине	160
Відквітнула черешнева мить	161
Весняний дощ легітний, наче блюз	162
Відсніжила квітня смотолока	163
Було по всякому – сміялися і плакали	164
Той день поміж слизьких дощів	165
На отій вулиці горішній	166
Я вже нікуди не спішу	167
Було по всякому – сміялися і плакали	168
Холодна мряка пелена	169
Опадають півонії	170
Сей літній дощ і блискавиці-стріли	171
А хмари розродилися дощами	172
Від спеки задихається земля	173
Земля ущерть напосна дощами	174
Весняно-літній блюз	175
Після дощів привільно на душі	176
Димить туманами стерня	177
Жнива забрали в осінь журавлі	178
Іду до осені, а осінь йде до мене	179
Вночі дощило, вітер обривав	180
Мене гойдала долі течія	181
Блукає бузюк по стерні	182
Пакуй валізи, листопаде	183
Осіній ранок дихав прохолодою	184
Постуденіло... Вже москалик-вітер	185
Се ще осінь, мила, осінь	186
А восени, – як восени	187
Осіння нічка на перекличку	188
Дощі, такі настирливі дощі	189
Марчів день в осінній смуті	190
Я знав, що літо відгорить	191

На Святий вечір у мої сни	192
Я у вертепі завше чортом був.....	193
Зимовий день, мов скіпка, дотліва.....	194
Ранкова паморозь понад землею	195
А чи літали ви колись у снах.....	196
Снується з комина димок	197
Туман густий, як молоко прокисле.....	198
Студений вітер наче ошалів	199
Не біліє, не іскриється.....	200
І зима й не зима	201
А був хлопчина файний досить	202
Цей дощ зимовий якось невпопад	203
А сніг, як зграя голубів	204
Вже нічка непомітно віддає	205
Знову ступили в Новий рік.....	206
Червоне сонце котиться у ніч.....	207
Чом до мене приходиш у снах	208
Коли не спиться уночі.....	209
А чи була зі мною ти відверта?.....	210
Грудневий день за обрієм дотлів.....	211
Я полюбив твої зелені очі.....	212
Кривавим плугом зорані поля.....	213

ВІРШІ НАПИСАНІ

В ЛІКАРНЯНІЙ ПАЛАТІ І В ПЕРІОД РЕАБІЛІТАЦІЇ

(24.09.2025 – 20.10.2025)

В сумній палаті бродять тіні	214
Мій янголе із білими крильми	215
Діагноз, наче вистріл у чоло	216
Осіння мряка за вікном.....	217
Розвіявся міраж вагань	218
Якось мене спитали, чи боліло	219

Я перейшов крізь грози і шторми.....	220
Після ін'єкцій і наркозів.....	221
Се вже осінь, се вже осінь, брате.....	222
Коли замовкнуть вже гармати.....	223
Десь локатори, наче коршуни.....	224
Пробач, що не прийшов в той вечір.....	225
Людині потрібна казка.....	226
На білій вишні сиві голуби.....	227
Живу у протилежностях світів.....	228
Білими крильцями лебеділи вишні.....	229
Ми опеньки збирали у лісі.....	230
Життя майнуло, мов єдина мить.....	231
Чомусь мені наснилось літо.....	232
Там, де криниця у кущах бузкових.....	233
Малює дощ химерні акварелі.....	234

РОНДЕЛІ

Коли уже не діють аргументи.....	235
На запізнілих почуттях.....	236
Сховаюся від сірих днів.....	237
Код Нострадамуса в катренах.....	238
Розвіються наївні міфи.....	239
Читаю лірику дощу.....	240
Дніпро несе у Чорне море.....	241
Відійдуть води, мов при родах.....	242
Мечами крешуть блискавиці.....	243
В серпневу ніч спадають леоніди.....	244
Молитва дерева пливе у небеса.....	245
Змітає часу помело.....	246
Понад землею хмари грозові.....	247
В пів ока сон на вільних крилах.....	248

Іду крізь сад своїх надій	249
Ключі дощу відчинять двері	250
Дугою дня весь світ не досягнути	251
Мовчання місяця й зірок	252
Давно я не складав ронделі	253
Коли понад землею чорні крила	254

РІЗНЕ

Як розпинали на хресті Христа	255
Чашу Грааля до сих пір шукають	255
У цьому світі марноти й тривоги	255
Хоч Біблії глибини не збагнув	256
Хто не збивав до крові пальці	256
Вони сміялись безпричинно	256
На долю нарікав щоднини	257
Він килимом стелив доріжку	257
Чомусь ще не збагну і нині	258
Хтось мені каже: «Не гони коней»	258
Коли служили ще газети	259
Якось йшов я через кладку	260
– Адіт, свахо, що си стало	261
Гордий баран	262
Ода про старого kota	263
Зайчиків страх	264
Круглий місяць у два ока	265
Ой, яка печаль і згуба	266
Зажурилися кури у вуйка Юри	267
Вона була ще дівка о-го-го	268
Кум Петро кричав крізь тин	269
Не дивися, куме, криво	270

Літературно-художнє видання
Війтенко Іван Дмитрович
Хризантеми на морозі

Лірика

“Писаний Камінь”

Косів

2025

В41 Війтенко І. Д.
Хризантеми на морозі: лірика. – 2025. – 280 с.

Набір тексту і редагування автора

Коректори

Анна Данилюк, Оксана Зварич

Верстка, дизайн

Ігоря Зварича

Видруковано в ПП «Писаний Камінь»
Свідоцтво Держ. реєстру: серія ІФ, № 5083
Івано-Франківська обл., м. Косів,
вул. Незалежності, 28
Тел.-факс: 2-24-91
E-mail: Evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 20.10.2025. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Друк офсетний.